

WESTNIK

Letnik XXI.

Celovec, petek, 11. november 1966

Štev. 45 (1276)

Sile narave so spet strašno pustošile

Velike katastrofe v mnogih deželah Evrope povzročile ogromno škodo

Prejšnji teden je prišlo v mnogih deželah do strašnih katastrof, ki so povzročile škodo, katere obsega nikdar ne bo mogoče v celoti ugotoviti, kje žele zaceliti rane, ki so jih sile narave zasekale prebivalstvu prizadetih krajev. Ponekod vsled dolgotrajnega deževja, drugod zaradi zapadlega snega, ki pa se je pod vplivom vremena hitro spet talil, so vode narasle in preplavile obsežna področja; hkrati pa so se sprostili velikanski plazovi zemlje in gružča, ki so dobesedno pokopali cele vasi.

Posebno tragična je ta katastrofa nedvomno za obširne predele Avstrije, ker je razbesnela narava v teh krajih že tretjič divjala v teku dobrega leta. Še so v žalostnem spominu poplave lanskega septembra in komaj je vsaj za silo uspelo normalizirati življenje po neurju v letošnjem avgustu, ko so bili minuli teden znova težko prizadejani mnogi kraji na Koroškem, (o katastrofi v naši deželi obširno poročamo na 4. strani — op. ured.) Vzhodnem Tirolskem, Salzburškem in Štajerskem. Cele doline so se spet spremenile v umazana jezera, na tisoče ljudi je zgubilo vse svoje imetje, prekinjene so bile neštele prometne zveze, nastala je nepregledna materialna škoda, kateri se tokrat — in to je še posebno žalostno — pridruži tudi 22 človeških življenj.

Dolgo bo trajalo, preden se bo življenje v težko prizadetih krajih vsaj za silo spet normaliziralo. Se-le potem bo mogoče v celotnem obsegu ugotoviti škodo, ki jo je povzročilo neurje prejšnjega tedna in ki jo bo možno popraviti le ob solidarni podpori vsega avstrijskega ljudstva.

Med sosednimi državami je bila po katastrofi prejšnjega tedna najbolj prizadeta Italija, kjer je poplesnela voda preplavila cela mesta in vasi. Na desetine kvadratnih kilometrov je bilo pod vodo, ki je posebno v starih mestih povzročila nenadomestljivo škodo na umetninah in zgodovinskih spomenikih. To velja zlasti za mesto Florence, kjer so poplave povzročile večjo škodo kakor zadnja vojna.

PRIHODNI TEDEN:

Sovjetski predsednik na obisku v Avstriji

V ponedeljek bo prispel na večdnevni uradni obisk v Avstrijo predsednik prezidija vrhovnega sovjeta Sovjetske zveze Nikolaj Podgorni, katerega bodo spremljali številni visoki sovjetski predstavniki. S tem obiskom, ki je bil prvotno predviden že za mesec oktober, bo predsednik Podgorni vrnil svoječasni obisk bivšega zveznega predsednika dr. Schürfa, ki je bil leta 1959 v Sovjetski zvezi.

Obisku sovjetskega državnega poglavarja pripisujejo velik pomen tako v obeh državah, kakor tudi v široki mednarodni javnosti. Pri tem ne gre samo za vprašanje neposrednih avstrijsko-sovjetskih odnosov, marveč še posebej za vlogo Avstrije kot nevtralne države, na katero meče senca zaskrbljenosti njeno prizadevanje za vključitev v Evropsko gospodarsko skupnost.

Ravno v tej zadevi bo treba marsikaj pojasniti, čemur naj bi služili tudi pogovori, ki jih bodo med obiskom vodili predstavniki obeh držav.

Medtem ko je prišlo v Avstriji, Italiji in Jugoslaviji do poplav zaradi dolgotrajnega deževja, pa sta Francija in Švica trpeli predvsem pod snežnimi padavinami, ki so dosegle takšen obseg, kot ga že dolgo ne pomnijo. Mnogi kraji so povsem zginili pod plastmi snega in posebno na prometnih napravah je nastala velika škoda.

Samo uničene umetnine predstavljajo vrednost nad 4 milijarde šilin-

Proces Mauer je resno opozorilo

Pred dunajskim porotnim sodiščem se je ta teden končal proces proti bratoma Johann in Wilhelm Mauer, ki sta bila obtožena, da sta sodelovala pri množičnem ubijanju Židov v času nacistične zasedbe Poljske. Po več tednih zasliševanja številnih prič je sodišče izreklo sodbo: Johann Mauer je bil obsojen na 8 let težke zaostrene ječe, njegov brat Wilhelm pa na 12 let težke zaostrene ječe.

Ne glede na to, v kakšnem razmerju je izrečena kazen z zločini, ki sta jih zagrešila oba obsojenca (državni tožilec je ugotovil, da za take zločine niti dosmrtna ječa ne bi bila dovolj), pomeni proces Mauer važno prelomnico v dosedanjih praksi avstrijskega pravosodja

Dravska dolina se je spet spremenila v veliko jezero

Nevaren razvoj v Zahodni Nemčiji

Zadnje nedeljo so bile v zahodnonemški deželi Hessen deželnozbornske volitve, katerih izid opozarja na nevarnost trenutnega razvoja v državi. Tega tudi ne more zmanjšati prepričljiva zmaga socialnih demokratov, ki so svojo večino povečali na 51 odstotkov vseh glasov oziroma na 52 od skupno 96 mandatov. Zaskrbljujoč pojav je namreč neonacistična NPD (Nationaldemokratische Partei Deutschlands), katera je prvič kandidirala in na račun desničarskih strank dosegla skoraj 8 % glasov oziroma 8 mandatov.

Ob tem razvoju se človek nehoti spomni razmer v nekdanji weimarski republiki, ko so desničarske

stranke že enkrat pripravile pot nacizmu. Sedanja vladna politika krščanskih demokratov skriva v sebi podobno nevarnost: gospodarstvo zahaja po njeni krivdi v čedalje večje težave, prav tako pa tudi ni zmožna rešiti razna notranje- in zunanje-politična vprašanja, kar vse vzbuja nezadovoljstvo in daje pobudo skrajno desničarskim elementom.

Kljub temu pa vladna CDU/CSU nadaljuje svojo nevarno igro in se dosledno upira vsaki pametni pobudi, da bi našli izhod iz sedanje politične krize. S tem prevzema veliko odgovornost za bodoči razvoj Zahodne Nemčije.

v procesih proti nacističnim vojnim zločincem. Prvič je bilo namreč nedvoumno ugotovljeno, da se taki zločinci ne morejo izgovarjati na tako imenovano „nepremagljivo silo“ povelja (ravno na tej podlagi pa so bili doslej že mnogi oproščeni), marveč so v polni meri odgovorni za svoje zločine.

Sodelovanje Avstrijcev pri nacističnih zločinih

Vodja židovskega dokumentacijskega centra na Dunaju ing. Simon Wiesenthal je pred nedavnim ostro zavrnil mnenje, po katerem so bili Avstrijci »le ob robu« udeleženi pri nacističnih vojnih zločinih. Kanclerju dr. Klausu je izročil obširno dokumentacijo, iz katere je razvidno, da so Avstrijci pri mnogih zločinih sodelovali na vodilnih položajih. Samo pri akcijah proti poljskim Židom je bilo udeleženih okoli 1200 policistov iz takratne »Ostmarke«, zlasti pa pade glavna krivda za umor treh milijonov ljudi na Poljskem na dunajskega gauleiterja Globocnika in njegove avstrijske sodelavce.

Ing Wiesenthal je povedal, da vodijo avstrijska sodišča trenutno preiskave proti 1100 avstrijskim državljanom, ki so osumljeni sodelovanja pri nacističnih zločinih. Kot posebno značilnost je Wiesenthal navedel dejstvo, da je mnogo oseb, proti katerim teče preiskava zaradi sodelovanja pri vojnih zločinih, še vedno zaposlenih pri policiji ali v drugi državni službi. Spričo takih razmer za oprostitev ljudi, kot je Novak, niso odgovorni samo člani porote, marveč je vzrok tudi v pomanjkljivi pripravi procesov. Zato je pristojne oblasti pozval, naj bodo do nacističnih morilcev vsaj tako stroge kot pri kršilcih prometnih predpisov.

Slovenci v Italiji enotno podpirajo

boj beneških Slovencev za dosego narodnih pravic

Ko je predsednik italijanske republike Saragat ob letošnji stoletnici priključitve Beneške Slovenije k Italiji obiskal te kraje, so mu beneški Slovenci izročili posebno spomenico, v kateri so opozorili na stoletne krivice, ki se godijo slovenskemu prebivalstvu te pokrajine. (O vsebini spomenice smo obširno poročali tudi v našem listu — op. ured.) Pred nedavnim pa so se v Gorici sestali predstavniki osrednjih slovenskih prosvetnih in kulturnih organizacij v Italiji, da v navzočnosti članov Odbora slovenske narodne skupnosti v videmski pokrajini pregledajo položaj Slovencev v tej pokrajini. Za zaključek svojega posvetovanja so sprejeli skupno izjavo, v kateri so brez razlike svetovnonazornega gledanja zagotovili beneškim Slovincem vso podporo v njihovem boju za dosego narodnih pravic. V tej izjavi je med drugim rečeno:

Sto let zgodovine beneških Slovencev je stoletna tragedija ljudi, ki niso smeli biti to, kar so, namreč Slovenci. Brez šol v materinem jeziku in kljub načrtnemu izrivanju slovenske besede iz cerkva pa je slovenska beseda med beneškimi in kanalskimi Sloven-

ci vzdržala vse napade in poizkuse, da jo zatrejo. V trajnem gmočnem pomanjkanju in stiski so trdno branili svoj jezik kot svoje veliko bogastvo.

Svečan poudarek proslavi stoletnice priključitve ozemlja, ki vključuje tudi Beneško Slovenijo, je dal s svojim obiskom sam predsednik republike. Slovenci v videmski pokrajini so z velikim zaupanjem naslovili na najvišjega čuvarja ustave spomenico, v kateri so mu prikazali svoje tegobe in izrazili pričakovanje, da se končno pristopi k reševanju vprašanj slovenske narodne skupnosti v vsej videmski pokrajini.

Osrednje slovenske prosvetne in kulturne organizacije v Italiji soglašajo z vsebino omenjene spomenice in so povsem solidarne z Odborom slovenske narodne skupnosti v videmski pokrajini in terjajo od vseh pristojnih civilnih in cerkvenih oblasti, strank, organizacij, ustanov in posameznikov, ki jim je do tega, da se uvrsti demokratična ureditel v državi, da se odpravijo krivice in izpolni pričakovanje, ki so ga Slovenci videmske pokrajine izrazili v spomenici.

Uspehi in načrti elektrogospodarstva v Avstriji

Osrednje združenje avstrijskega elektrogospodarstva zbira v teh dneh drugi del energetskega posojila v letu 1966. Posojilo je razpisano v višini 450 milijonov šilingov za dobo 20 let in bo v celoti uporabljeno za gradnjo vodne elektrarne Zemm v Ziller talu na Tirolskem. Ta elektrarna bo sodila med največje avstrijske vodne elektrarne, saj bo njena zmogljivost znašala več kot stala okoli 4 milijarde šilingov, zgotovljena pa bo do leta 1973.

V zvezi z razpisom tega posojila je združenje avstrijskega elektrogospodarstva objavilo poročilo o dosednji gradnji elektrarn v Avstriji in o svojih načrtih v prihodnjih šestih letih. To poročilo kaže, da je avstrijsko elektrogospodarstvo, odkar je poddržavljeno, opravilo veliko delo tako na področju proizvodnje električne energije, kakor tudi njegove speljave do najodročnejših naselij.

Od 490 megavatov leta 1947 se je v Avstriji proizvodnja električne energije dvig-

nila leta 1965 na 2928 megavatov. Za dosego take kapacitete je koncern avstrijskega elektrogospodarstva v tem času zgradil 31 vodnih in 4 kalorične elektrarne ter 2335 kilometrov električnega daljnovoda z 10 velikimi transformatorskimi postajami. Sedaj ima koncern v gradnji 23 novih večjih in manjših elektrarn, med katerimi so najvidnejše elektrarna Wallsee ob Donavi, Kops ob reki Ill na Predaliskem, Bistrica v Rožu ob Dravi ter Garsten in Weyer ob reki Enns na Zgornjem Avstrijskem. Skupna zmogljivi-

vost slednjih bo znašala nad 500 megavatov. Zgrajene bodo do leta 1969 in bodo stale nad 4,5 milijarde šilingov. Za poznejšo dobo koncern projektira nadaljnjih 13 elektrarn, od tega tri na Dravi; to so Rožek, Borovlje in Galicija.

Lani se je zmogljivost avstrijskih elektrarn povečala za 253 megavatov, v prihodnjih letih pa se bo povprečno povečala za 170 do 180 megavatov in za 1100 milijonov kilovatnih ur na leto. Do leta 1973 se bo po predvidenih načrtih proizvodnja električne energije povečala za okroglo 1500 megavatov in za 5500 milijonov kilovatnih ur.

S tem seveda razpoložljiva vodna energija Avstrije še zdaleka ne bo izčrpana. Koncern ceni, da je mogoče avstrijske reke mobilizirati za proizvodnjo 43 milijard kilovatnih ur električne energije. Če bodo te kapacitete kedaj docela izkoriščene, je ob težnji za elektrarnami na plinski in naftni pogon in ob prvih pojavih atomskih elektrarn v svetu seveda drugo vprašanje. Ne glede na to je vendar elektrogospodarstvo na bazi vodne energije zlata jama Avstrije. Že sedaj donša državi lepe devize, ker avstrijski električni tok kupujejo takorekoč vse njene sosedne države, zlasti pa Zahodna Nemčija. Kakor pa kažejo projekti mednarodnih električnih daljnovodov iz Avstrije, ga bodo v prihodnje kupile še več. Tako postaja dokaj gotovo, da bo Avstrija spričo svojega bogastva na vodni energiji v razvoju evropske integracije in mednarodne delitve dela dobila v osrčju Evrope prisojeno nalogo proizvodnje električne energije in da bo to poleg lesa in mednarodnega turizma njen glavni vir dohodkov.

Reorganizacija podržavljene industrije v začaranem krogu

Ko je ÖVP dobila pomladi večino v parlamentu, je reorganizacijo uprave podržavljene industrije uvrstila med prva vprašanja svojih reformističnih teženj. Že prve tedne po sestavi nove vlade je pričel v javnosti krožiti osnutek za izvedbo reorganizacije podržavljene industrije, ki zaposluje 120.000 ljudi in ki je lani izvozila blaga v vrednosti 10 milijard šilingov. Kljub temu doslej do reorganizacije še ni prišlo, pač pa do čedalje osterjših nasprotij v vrstah ÖVP.

Prvi osnutek je v ta namen predvideval ustanovitev industrijske akcijske družbe (IVAG). Tega je kmalu zamenjal drugi osnutek, ki je imel za vsebino ustanovitev in ustroj Avstrijske industrijske upravne družbe (ÖIG). Njegov avtor, državni sekretar dr. Taus, je z njim že na seji ministrskega sveta, ki mu ga je predložil, doživel polom, ko ga je zavrnil vicekancler dr. Bock kot predstavnik združenja industrialcev v ÖVP-jevskem Wirtschaftsbandu. S tem sta ti dve združenji očitno nastopili proti ÖAAB, to je ÖVP-jevski zvezi delavcev in nameščencev, kateri pripadajo državni sekretar dr. Taus in pristojni minister dr. Weiss.

Zadnji teden je prišlo zaradi tega med Wirtschaftsbandom in ÖAAB do odkritega

spora v tem vprašanju. Sprožil ga je predsednik ÖAAB in predsednik parlamenta dr. Maleta, pri čemer se je kancler dr. Klaus postavil očitno na stran Wirtschaftsbanda. Vzrok spora so vprašanje ustroja družbe, vprašanje zastopnikov obratnih svetov v nadzornem svetu in vprašanje investicijskega sklada družbe. Wirtschaftsband nasprotuje ustreznemu zastopstvu obratnih svetov v nadzornem odboru in zahteva odpravo investicijskega sklada podržavljene industrije. Poleg tega odklanja, da bi minister za promet in podržavljeno industrijo v nadzornem svetu zastopal republiko Avstrijo. Tako izgleda, da hoče Wirtschaftsband po tej poti doseči postopno repri-vatizacijo podržavljene industrije, medtem ko ÖAAB temu nasprotuje.

EFTA za sodelovanje z Jugoslavijo

Na minulem sestanku EFTA v Lizboni na Portugalskem so predstavniki sedmorice malega območja za svobodno trgovanje v Evropi ponovno razpravljali o tesnejšem sodelovanju z Jugoslavijo. Razgovori med EFTA in Jugoslavijo o tem sodelovanju so se začeli že lani in so se letos junija nadaljevali. Naslednje razgovore pričakujejo maja prihodnjega leta.

V Lizboni se je za nadaljevanje teh razgovorov in za tesnejšo povezavo EFTA z Jugoslavijo posebno zavzel britanski minister za odnose z Evropo Thomson. Dodal je, da bi bilo to sodelovanje toliko bolj priporočljivo, ker ima Jugoslavija tudi vpliv na druge vzhodnoevropske države. Vzpostavitev stikov med EFTA in Jugoslavijo je del splošne britanske politike za razširjanje trgovinskega sodelovanja z vsemi deželami Vzhodne Evrope.

Drugače zasedanje EFTA v Lizboni ni prineslo posebnih zaključkov, kajti sklep, da bodo njene članice do konca leta dokončno odpravile medsebojne carine, je bil znan že prej. Ta sklep se vendar ne nanaša na carine na kmetijske pridelke. Vprašanja teh carin se EFTA zaenkrat ni lotila in ga hoče pričeti proučevati šele na naslednjem sestanku, ki je predviden za marec prihodnjega leta.

Zasedanje v Lizboni tudi ni privedlo do enotnih gledišč članic glede nadaljnje vloge EFTA. Švicarji so se zavzemali zlasti za to, da bi se sodelovanje med članicami v prihodnje še bolj utrdilo, druga struja pa je govorila v smeri potrebe odprte poti za carinsko združitev z EGS in za tako imenovano evropsko integracijo. Ta struja je v Lizboni očitno prevladovala, vsled česar se je zasedanje končalo brez konkretnjših zaključkov. Zato tudi vprašanje nadaljnjih olajšav trgovinske izmenjave, ki bodo še

obstojale po odpravi carin, ni bilo rešeno, niti ne prav načeto. EFTA gre torej zaenkrat še po poti politike odprtih vrat za ustrezne carinske aranžmaje z Evropsko gospodarsko skupnostjo.

Državni dohodki zaostajajo za proračunom

Primanjkljaj v državni blagajni bo letos večji, kakor je bil predviden v državnem proračunu. Iz pregleda, ki ga je pred kratkim objavilo finančno ministrstvo, je v prvih devetih mesecih državna blagajna na dohodkih zabeležila 49,6 milijarde šilingov, medtem ko so njeni izdatki znašali 50,6 milijarde šilingov. Primanjkljaj znaša torej 1 milijardo šilingov.

Ta primanjkljaj pa je na strani dohodkov iz davkov in dajatev znatno višji. Tukaj je znašala razlika med predvidevanji proračuna in med dejanskimi dohodki 1,16 milijarde šilingov. Finančno ministrstvo sodi, da tudi v zadnjem četrtletju ne bo mogoče tega zastoja pri dohodkih popraviti.

Tako bo letošnji primanjkljaj v državni blagajni znatno večji, kakor je bil predviden v državnem proračunu za tekoče leto, ko je finančni minister računal s primanjkljajem 2,6 milijarde šilingov. Kljub temu, da je dejanski primanjkljaj državnih dohodkov že 10 let večji, kakor je predviden v proračunu, obseg proračuna stalno marašča, z njim pa tudi obseg primanjkljaja. Za leto 1967 računa finančni minister s primanjkljajem 3597 milijonov šilingov.

Uspešna turistična sezona v Sloveniji

Z rezultati letošnje turistične sezone so v Sloveniji zelo zadovoljni. V 45 večjih turističnih krajih so v času od januarja do vključno septembra zabeležili 2.851.038 nočitev, med njimi 1.453.787 nočitev inozemskih turistov. S tem je bilo v tem času številu tujih nočitev za 23 % večje kot v prvih devetih mesecih leta 1965. V prvih osmih mesecih tekočega leta je bilo število tujih nočitev celo za 29 % večje kot lani, devizni dotok pa je v tem času narasel za 85 %.

Razpoložljive zmogljivosti turističnih poделij so bile v povprečju izkoriščene z 62 %. Najbolj so bili hoteli zasedeni v avgustu, ko je izkoriščenost njihovih zmogljivosti znašala 77 %, v Ljubljani pa so dosegli celo 88-odstotno izkoriščenost vseh razpoložljivih ležišč. Odlično so bila ležišča izkoriščena tudi v Portorožu in na Bledu, ki je v devetih mesecih zabeležil 356.344 nočitev in kjer je bilo letos število inozemskih nočitev za 38 odstotkov večje kot v prvih treh četrtletjih minulega leta.

Letošnja turistična sezona v Sloveniji kaže določene premike, kar tiče kraje, ki jih inozemski turisti izbirajo za kraj svojega oddiha. Medtem ko je število njihovih nočitev v gorenjskem kotu (Planica, Kranjska gora in Pokljuka, v dolni Soči in na Pohorju ter v Piranu nazadovale, je na Bledu, v Trzinu, Kamniški Bistrici, v Solčavi-Logarski dolini in v Velenju ter v Portorožu, Strunjanu, Izoli, Postojni, Novi Gorici in v Novem mestu vidno napredovalo.

POŠIROKEM SVETU

PEKING. — Kitajski znanstvenik Ču Jan Čeng z univerze Michigan je izjavil, da bo imela LR Kitajska do leta 1972 tudi rakete, s katerimi bo lahko dosegla ozemlje Amerike.

TUZLA. — Zadnji nedeljo so slovesno praznili 20-letnico zgraditve mladinske proge Brčko-Banovići, pri kateri gradnji je sodelovala mladina iz cele Jugoslavije, hkrati pa tudi mladinske delovne brigade iz raznih drugih držav. Ob dvajsetletnici proge so v Tuzli odprli nove prostore mladinske knjižnice, ki ima okrog 10.000 knjig.

RIO DE JANEIRO. — Čilska vlada je uradno izrazila pripravljenost na pogajanja z drugimi deželami Latinske Amerike o sporazumu za omejitev oboroževanja na tej celini. Tak sporazum bi latinskoameriškim državam omogočil, da bi posvetile glavno skrb gospodarskemu razvoju.

NEW YORK. — Glavna skupščina OZN je uradno proglasila leto 1967 za leto mednarodnega turizma ter zaprosila vse vlade in mednarodne agencije, da pripomorejo k uspehu prvega mednarodnega turističnega leta. Slovesen začetek te velike mednarodne manifestacije bo na Malem Lošinju v Jugoslaviji, kar vsekakor pomeni priznanje Jugoslaviji, ki je kot prva država na svetu sklenila, da bo za mednarodno turistično leto ukinila vizume za vse države.

MEXICO. — Gvatemalska vlada je na podlagi odloka o obsednem stanju prepovedala delovanje vsem političnim strankam v deželi. Ta ukrep je najbolj prizadel desničarske organizacije, katerim je vlada doslej kot edinim dovoljevala delo, medtem ko so bile napredne stranke prepovedane že prej, komunistična partija že pred dvajsetimi leti in zato že ves čas deluje le ilegalno.

LONDON. — Britansko zunanje ministrstvo je sporočilo, da bo zunanji minister George Brown 22. in 23. novembra neuradno obiskal Moskvo, medtem ko naj bi v začetku prihodnjega leta sledil daljši uradni obisk v Sovjetski zvezi.

NEW YORK. — Glavna skupščina OZN je soglasno sklenila, da si bo svetovna organizacija prizadevala bolj gospodarno porabljati sredstva, s katerimi razpolaga. Za varčevanje se niso izrekli samo pri izdatkih za administrativno službo na sedežu OZN, marveč tudi v vseh specializiranih agencijah.

TRST. — Med obiskom v Gorici so predsedniku italijanske vlade Moru izročili predstavniki gorške pokrajine posebno spomenico o problemih Gorice in gorške pokrajine. V spomenici je ugotovljeno, da je napredek mesta odvisen od sodelovanja med beneško-padskim in balkanskim območjem, zato imata Gorica in njena pokrajina važno vlogo pri razvijanju trgovine, turizma, prometnih zvez in kulturnih odnosov med sosednjimi deželami. Hkrati pa je v spomenici poudarjen tudi pomen skladnega sožitja med večinskimi in manjšinskimi delom prebivalstva v pokrajini.

MOSKVA. — Na povabilo britanskega parlamenta bo v prihodnjih dneh odpotovala v London delegacija Sovjetske zveze, ki jo bo vodil predsednik ministrskega sveta ruske federacije Genadij Goronov. Za bližnjo prihodnost pa je računati tudi z obiskom predsednika sovjetske vlade Kosigina v Britaniji. Ne izključujejo možnosti, da bi Kosigin obiskal Veliko Britanijo prihodnji mesec, ko bo poletoval v Francijo.

PARIZ. — Francoski zunanji minister Couve de Murville je izjavil, da so se odnosi Francije do socialističnih držav temeljito spremenili. Če bi tudi druge evropske države — je dejal francoski minister — šle po tej poti, bi bila odprta pot k prihodnosti ravnotežja in miru. Zavzel se je za »Evropo, ki bi bila široko odprta in v kateri bi se postopoma uresničevalo sodelovanje in sporazumevanje«. Taka Evropa bi v svetlu znova postala bistven element ravnotežja in napredka.

MOSKVA. S slavnostno akademijo in veliko parado so v Moskvi praznovali 49. obletnico socialistične revolucije. Slavnosti so se udeležili najvišji predstavniki Sovjetske zveze ter delegacije iz številnih drugih držav. O zunanji in notranji politiki ter o mednarodnih odnosih je na slavnostni akademiji govoril član politbiroja CK KP Arvid Peljše, medtem ko je imel ob vojaški paradi tradicionalni govor obrambni minister maršal Malinovski. Oba sta opozorila na nevarnost, ki jo za svetovni mir predstavlja vojna v Vietnamu, ter poudarila pripravljenost Sovjetske zveze, da nadaljuje svoje prizadevanje za ohranitev miru.

NEW YORK. — Glavna skupščina OZN je z velikansko večino sprejela resolucijo, ki zahteva od držav, naj se ne lotevajo akcij, ki bi lahko ovirale dosega sporazuma o prenehanju širjenja atomskega orožja. Na podlagi resolucije je nam države storile vse potrebne korake, da bi čim prej sklenile sporazum o prepovedi širjenja atomskega orožja, hkrati pa naj se izogibajo akcij, ki bi omogočile širjenje jedrskega orožja ali ki bi lahko ovirale sklenitev sporazuma o prepovedi širjenja tega orožja. Proti resoluciji je glasoval edinoale predstavnik Albanije, ki je izjavil, da pomeni nedavna atomska eksplozija v LR Kitajski »Velik prispevek k miru«.

BOCEN. — Medtem ko so bile v teku resne akcije v pomoč žrtvam nedavnih poplav, je prišlo na južnem Tirolskem do novega atentata. Neznani storilci so z dinamitom razstrelili električni daljnovod in tako na širokem področju prekinili oskrbo z električno energijo, kar je močno otežilo rešitve akcije. S tem so atentatorji posebno jasno pokazali, da njihova dejavnost nima ničesar opraviti s podporo južnim Tirolcem, marveč gre pri njej za gnusno početje kriminalnih zločincev.

NEW DELHI. — V indijski prestolnici je prišlo do velikih demonstracij proti klanju »svetih« krav. Kakor znano indijski vera prepoveduje klanje krav, ki jih smatra za svete živali. Vendar pa je med prebivalstvom čedalje večji odpor proti tej prepovedi, zlasti ker vlada v obširnih predelih države velika lakota. Med demonstracijami je bilo več oseb ubitih ali poškodovanih, ko je policija proti nahujskanim demonstrantom morala uporabiti orožje.

GRADBENI ŠKANDAL:

Korupcija tudi v stanovanjski gradnji?

V odkrivanju primerov korupcije, katere so obdolžena številna gradbena podjetja, z njimi pa tudi vrsta uradnikov bivšega ministra za trgovino in obnovo ter sedanjega ministrstva za gradnje, je zadnji teden prišlo do novih obdolžitvev. Gospodarska policija je zaplenila privatno korespondenco državnega poslanca Prinkeja in generalnega direktorja podjetja »Neue Reformbaugesellschaft« Josefa Brabeca. Državni poslanec Prinke je bil pobudnik in gonilna sila gradnje lastniških stanovanj (Eigentumswohnungen). Vrsto teh stanovanj je med drugim gradila tudi »Neue Reformbaugesellschaft«. V zvezi z državnim poslancom Prinkejem je gospodarska policija pričela preiskovati tudi njegove stike s podjetjem INDAL, ki izdeluje stavbene dele iz aluminija.

Veliko prahu je v javnosti dvignilo skrajno istočasno grozilno pismo, ki ga je kanclerju Klausu poslalo gradbeno podjetje »Universale«. V tem pismu je gradbeno podjetje zahtevalo takojšen izpust svojega lastnika iz preiskovalnega zapora in zagrozilo, da bo v nasprotnem primeru navedlo imena visokih in najvišjih politikov, ki so dobili od gradbenih podjetij podarjena stavbena zemljišča in celo kompletne vile.

Takoj po objavi tega pisma je zadevo pričelo preiskovati državno tožilstvo. Kot najvišji politiki, proti katerim je baje začelo s preiskavo, so bili imenovani bivši kancler Gorbach, vicekancler Bock, v kateri poleg pristojnost je do letošnje pomladi poleg uprave cest spadala tudi uprava sklada za obnovo stanovanj, vrhovni šef te uprave, bivši sekciji šef Kloss in drž. posl. Prinke. Državno tožilstvo je pričelo preiskovati njihove zveze s podjetjem »Universale« in »Neue Reformbaugesellschaft«.

Tako torej vsa znamenja kažejo, da bo mo pri odkrivanju obsega gradbenega škandala verjetno že v kratkem dobili potrdilo za sum, da škandal nikakor ni omejen le na gradnjo cest, marveč zajema tudi gradnjo stanovanj, zlasti tistih, ki so bila zgrajena z državnimi prispevki. Izgleda, da bo mo tudi v tem primeru, kakor v drugih pred njim, dobili potrdilo, da »riba pri glavi smrdi« in da je z njim obremenjeno vodstvo ÖVP, kakor je bilo obremenjeno v primerih Kranland, Haselgruber in Müller, da imenijemo samo najvidnejše med njimi.

OTROK IN UČENJE:

Pohvala in nagrada

oziroma graja in kazni

Pedagoška psihologija je že dokaj dobro raziskala, kako vpliva na otroka pohvala in nagrada ter kako delujejo na njega kazni in grajanje. Kako vse to vpliva na otrokovo učenje, naj pokažejo naslednji primeri iz prakse.

Zbrali so tri skupine otrok, katerih sestav je bil po sposobnostih in prejšnjem znanju zelo izenačen. Vse skupine so več dni delale iste naloge, pri delu z njimi pa so izbrali različna spodbudna sredstva:

● Pri prvi skupini so uporabljali pohvalo in priznanje. Skupina je napredovala stalno in enakomerno ter dosegla na koncu najboljši uspeh.

● Pri drugi skupini so uporabili graje. Ne glede na dosežene rezultate je učitelj stalno grajal posameznike in celotno skupino. Ta je spočetka napredovala prav tako uspešno kot prva, pozneje pa je uspešnost upadla, ker so učenci zaradi stalnega grajanja izgubili pogum.

● Tretjo skupino je učitelj prepuštil sami sebi, učencev in skupine ni nikoli niti hvalil niti grajal, temveč je ostal namenoma ravnodušen do njihovega dela. Spočetka je skupina pokazala pri delu nekaj napredka (učenci so upali, da bodo pohvaljeni in se bali graje), pozneje pa je njena delovna uspešnost stalno padala in je skupina dosegla na koncu najnižje uspehe.

Če povzamemo zaključke tega poskusa in jih prenesemo na družinsko vzgojo, lahko trdimo naslednje:

Ravnodušnost, brezbržnost in nezanimanje staršev za otrokovo učenje in napredovanje hromijo otrokovo voljo do učenja in ga nujno vodijo v neuspeh!

Pohvala in priznanje imata v splošnem večjo in trajnejšo spodbudno moč kot pa graja in kazni. Posebni poskusi so tudi pokazali, da velja to še prav posebej za občutljive, plahe in premalo samozavestne otroke. Kakor seveda tudi prepogostna ali glede na otrokovo delavnost pretirana hvala ni uspešna, tako neprestano grajanje in kaznovanje otroku prej jemlje voljo in veselje do učenja, kot ga spodbuja. Zdrava zahtevnost, ki upošteva otrokove zmogljivosti in ne skopari s priznanjem in pohvalo, bo vsekakor najboljša metoda. V primerih, ko gre za malomarnost in neupravičeno popuščanje pri učenju, pa je ta zahtevnost lahko tudi precej ostra in nepopustljiva.

Kaj pa nagrajevanje?

Nekateri starši so z materialnimi nagradami zelo širokogrudni. Nagrajujejo kar vsako dobro oceno, da bi tako otroka spodbujali pri učenju. Vendar ne smemo prezreti, da tak način »kupovanja« ocen otroka kvari, znižuje njegovo občutljivost za moralne nagrade (priznanja, pohvale, zadoščenje ob zadovoljnosti staršev itd.) in ne razvija pri njem zavesti, da je izpolnjevanje šolskih obveznosti njegova dolžnost do staršev, do šole in družbe. Od njih prejema vse — najmanj kar jim mora vračati, je pridno in vestno učenje.

Ne glede na to pa naj bodo materialne nagrade ob polletju, zlasti pa še na koncu šolskega leta otroku spodbudno priznanje ne le za dosežene uspehe, temveč še bolj za pridnost in vestno izpolnjevanje dolžnosti. Zato pri tem ne sme biti edino merilo to, ali je otroku uspelo doseči prav dober ali celo odličen uspeh, marveč moramo predvsem upoštevati njegov odnos do učenja in njegovo poštovnost — kajti posebno prizadevnost zasluži tudi posebno nagrado.

Zlasti pa se moramo načela pravičnosti pri nagrajevanju otrok držati takrat, če imamo v šoli več otrok, ki obiskujejo različne razrede in morada tudi različne šolske stopnje. Nedvomno bo najmlajši, ki obiskuje na primer prvi ali drugi razred ljudske šole, mnogo lažje dosegel višje uspehe, kot pa recimo najstarejši otrok, ki obiskuje kakšno srednjo šolo. Kot merilo za nagrado torej ne sme služiti le šolsko spričevalo, marveč predvsem volja, ki jo posamezni otrok med šolskim letom pokaže do učenja.

Današnji čas zahteva nove oblike

tudi v naši ljudsko-prosvetni dejavnosti

Ko pogledamo naše kraje, moramo ugotoviti, da se je nekdanja podoba vaškega življenja povsem spremenila. Le težko bomo našli še kje tisto tipično kmečko vas, kjer se je vse dogajanje odvijalo na področju kmetijstva in okoli kmečkega človeka. Danes je tudi na naši vasi struktura prebivalstva že vsa drugačna; nekdanjo vaško idilo je zamenjal utrip življenja, ki ga narekuje današnji čas s svojo industrializacijo, mehanizacijo, motorizacijo in splošno modernizacijo. Spremembe, ki so s tem nastale, nam najbolj jasno pokaže dejstvo, da se na našem ozemlju, kjer je bilo svoječasno 70 odstotkov prebivalstva zaposlenega v kmetijstvu, danes le še vsak peti neposredno bavi s kmetovanjem.

Štiri petine ljudi iz naših krajev so torej danes zaposlene že v drugih poklicih in bi bilo povsem zgrešeno, če bi še vedno govorili o izrazito kmečkem ozemlju, kakor je zastarelo mišljenje, da imamo opraviti samo s kmečkim človekom. To velja tudi in še posebej

Slovenska filharmonija
bo spet
gostovala v Celovcu

V okviru kulturne izmenjave med Koroško in Slovenijo bo v ponedeljek 14. novembra gostoval v Celovcu orkester Slovenske filharmonije iz Ljubljane. Pod vodstvom svojega dirigenta Boga Leskovića bo v veliki dvorani Doma glasbe priredil koncert, katerega spored bo obsegal »Partito za veliki orkester« Boga Leskovića, koncert za oboe in orkester Josepha Haydna (solist Drago Golob) ter simfonijo v d-molu Cesarja Francka.

Tako orkester Slovenske filharmonije kot njegov dirigent Bogo Lesković sta v Celovcu v najboljšem spominu še od prejšnjih gostovanj, zato bo tudi tokratni obisk edinstven užitek za ljubitelje glasbe.

bej za prosvetno dejavnost, ki jo je zato nujno treba prilagoditi novim razmeram ter ji dati vsebinske in oblike, kot jih narekuje današnji čas.

S temi problemi so se minulo soboto obširno bavili zastopniki krajevnih prosvetnih društev na posvetovanju, ki ga je v Celovcu sklical Slovenska prosvetna zveza. Splošno je prevladovalo mnenje, da se je spričo novih pogojev

Za svetovno razstavo v Montrealu (Kanada), kjer se bo prihodnje leto zvrstila peštrava revija dosežkov in zanimivosti iz vseh predelov sveta, so pripravili že v polnem teku. Na velikem razstavnem zemljišču rastejo vedno novi paviljoni, v katerih se bodo mednarodni javnosti predstavile posamezne države. Prireditelji pa so tudi poskrbeli, da bo ta razstava hkrati mogočna kulturno-umetniška manifestacija, saj so za sodelovanje pridobili svetovnoznane ansamble in skupine iz mnogih držav.

Na področju operne umetnosti bodo pri kulturnem programu v okviru svetovne razstave sodelovali ansamblji svetovno znanih gledališč, kot so dunajska Državna opera, hamburška opera, milanska Scala, kraljevska opera iz Stockholma, kanadska operna družba, montrealška opera in angleška operna družba pod vodstvom Benjamina Brittna. Orkestralni spored bodo izvajali nizozemski, dunajski in češki filharmoniki, simfonični orkester iz Melbourn, francoski in švicarski nacionalni orkester ter filharmonična orkestra iz Los Angelesa in San Francisc, medtem ko se bodo s komorno glasbo predstavili britanski, češkoslovaški in švicarski ansamblji. Poleg tega je povabljenih tudi več vokalnih in instrumentalnih solistov.

V okviru zborovskih koncertov bo zavzemal posebno mesto nastop 200-članskega zbora sovjetske armade, prav tako pa bodo sovjetski umetniki pripravili še vrsto instrumentalnih koncertov in balet-

treba čimprej izkopati iz stare miselnosti, češ samo kmet je steber našega ljudstva in vsega narodnega dogajanja. Dejstvo, da je na naši vasi že 80 odstotkov nekmečkega prebivalstva, naravnost vsiljuje nalogo, da te spremembe najdejo odraza tudi v našem prosvetnem delu. Predvsem pa se morajo društva pri svoji dejavnosti mnogo bolj posluževati novih oblik in možnosti, ki jih nudi sodobna tehnika, ker le tako jim bo uspelo pritegniti in zainteresirati široke kroge ljudstva, zlasti še mladino, katere je posebno izpostavljena nevarnostim odtujevanja lastnemu narodu in materinemu jeziku.

Podrobno je bilo govora o sodobnih oblikah prosvete in izobraževanja, pri čemer igrajo veliko vlogo film, televizija, radio in tisk; prav tako služijo množični izobražbi najrazličnejša predavanja, razstave, predvajanja skioptičnih slik

Kulturni tedni sindikalne mladine
Mladinski forum 66: Država, stranke, demokracija

Koroška sindikalna mladina, ki združuje v svojih vrstah mlade delavce in delavke iz vseh poklicev, tudi letos prireja svoje tradicionalne kulturne tedne pod naslovom »Mladinski forum 66«. Prireditve, ki so se začele minulo soboto in bodo trajale do 20. septembra, potekajo letos pod geslom »Država, stranke in demokracija«, kar že dovolj jasno pove, da se hoče mladina baviti z aktualnimi problemi stvarnosti, ki jo obdaja v vsakdanjem življenju.

Temu tudi povsem odgovarja pestri program, iz katerega navajamo le nekaj zanimivih podrobnosti. Naslovi predavanj in diskusijskih večerov so naslednji: Sindikalno gibanje leta 2000; Kdo vzgaja mladino k demokraciji; Mladina in množični mediji; Bodoča Koroška; Strukturne spremembe — pojav našega časa; Mladina 66; Država — stranke — demokracija; Vloga strank v demokraciji. Nadalje obsega spored vrsto kulturno-zabavnih prireditev, tekmovanja, filmske in gledališke

predstave, zanimive razstave in plesne večere. V okviru teh prireditev so mladinci obiskali tudi sodobnega koroškega umetnika Giselberta Hokeja, medtem ko imajo za predzadnji dan predvideno posebno manifestacijo pod naslovom »Pomoč mladini Afrike«. Vsekakor priznanja vreden uvod v letošnje kulturne tedne pa je bil obisk sindikalne mladine v bivšem koncentracijskem taborišču Mauthausen, kjer so se poklonili žrtvam fašizma.

V programu letošnjega mladinskega foruma je objavil svoj prispevek tudi deželni glavar Sima, ki pravi, da je zelo važno, če mladi ljudje že zgodaj spoznajo ustroj političnega življenja. Le tako bodo nekega dne lahko prevzeli delo starejše generacije ter ga nadaljevali v duhu demokracije in tolerance, zgrajene na medsebojnem spoštovanju in razumevanju, kar zagotavlja uspešno sodelovanje pri reševanju važnih problemov.

Pesem — vez od srca do srca

Akademski pevski zbor

»Tone Tomšič« v Celovcu

Kot gost zveze pevskih društev je zadnje medeljo gostoval na Koroškem mednarodno znani Akademski pevski zbor »Tone Tomšič« iz Ljubljane, ki je pod vodstvom svojega sedanjega dirigenta Marka Muniha priredil v celovškem Domu glasbe koncert umetnih in narodnih pesmi. V imenu gostiteljev je dr. Anton Feinig v svojem pozdravnem govoru izrazil željo, naj bi bil ta koncert pobuda za naše domače zборе in obenem dokaz povezanosti koroških Slovencev z narodno celoto, medtem ko je zastopnik gostov uvodoma naglasil, da prinaša zbor pesem kot vez od srca do srca.

O kvaliteti tega ansambla ni treba dolgo govoriti; dokazal jo je že na mnogih mednarodnih tekmovanjih in gostovanjih, kjer povsod je bil deležen najvišjih priznanj. Torej je razumljivo, da je v zvrhani meri navdušil tudi vse številne poslušalce, ki so se v nedeljo popoldne iz vseh krajev južne Koroške zbrali v veliki dvorani Doma glasbe. S svojim izbranim sporedom, ki je v prvem delu obsegal umetne pesmi starih in novejših avtorjev ter v drugem delu predstavil vedno lepo narodno pesem, nam je posredoval kulturno-umetniški užitek, kot smo ga le redko kdaj deležni in bo zato ostal v trajnem spominu vseh, ki so se udeležili nedeljske prireditve.

Za izredno lepo darilo, ki ga nam je poklonil 48-članski mešani zbor ljubljanskih študentov, smo res lahko iz srca hvaležni. Njihov nastop bo prav gotovo vzpodbuda tudi našim domačim zborom, ki so na koncertu slišali mnogo novih komadov iz zakladnice slovenske glasbene umetnosti ter spoznali visoko raven pevske kulture, kakor jo goji današnji APZ »Tone Tomšič« na bogati tradiciji svojih slavnih predhodnikov, ki smo jih slišali in občudovali že v letih 1950 do 1952 pod vodstvom dirigentov Rada Simčiča in Radovana Gobca.

in poučni izleti; ne nazadnje pa je treba skrbeti tudi za primerno razvedrilo, ki ga bo mladina sicer iskala drugod, če ga ji sami ne bomo nudili.

Na zborovanju so prosvetaši izpričali živo zanimanje in razumevanje za prilagoditev prosvetnega dela sodobnim potrebam ter skle-

nili, da bodo letošnjo prosvetno sezono izkoristili predvsem za izoblikovanje in uveljavljanje novih oblik dejavnosti. Pri tem se zavdajo, da bo treba najti oblike, ki ne bodo odgovarjale samo dosežkom sodobne tehnike, marveč bodo upoštevale predvsem spremembe v strukturi našega ljudstva.

Kulturne drobtine

● Avstrijsko-jugoslovansko društvo na Koroškem je v sodelovanju s koroškim naravnoslovnim društvom priredilo prejšnji teden v celovškem Domu glasbe zanimivo predavanje, na katerem je docent dr. Radomir Lakusič iz Sarajeva govoril o redki planinski cvetlici vulfeniji, katere uspeva le na ozko omejenih področjih sveta. Marsikdo je bil mnenja, da ta cvetlica raste le na Koroškem (Nassfeld), toda sarajevski strokovnjak je o posebni vrsti vulfenije v besedi in sliki poročal tudi iz Črne gore ter v obmejnih gorah med Jugoslavijo in Albanijo, hkrati pa omenil njena najdišča tudi v himalajskem pogorju. Predavanje je bilo sicer na visoki znanstveni ravni, vendar je vzbudilo zanimanje tudi pri vseh listih poslušalcih, ki z raziskovanjem rastlinstva niso neposredno povezani.

● Znani slovenski mladinski pisatelj Josip Ribičič je prejšnji teden obhajal svoj 60-letni življenjski jubilej ter je bil ob tej priložnosti deležen prisrčnih čestitk. Njegovo pisateljsko delo je zelo obsežno, predvsem pa mu gre za sluga za dolgo vrsto čudovitih lepih spisov za mladino, ki že dolga desetletja navdušuje vsakega mladega bralca in prehajajo iz generacije v generacijo kot bistven del slovenske mladinske književnosti.

● Sovjetski pesnik Jevlenuko biva na porabilu newyorškega pesniškega centra na obisku v Ameriki. Trifedenski obisk obsega srečanja z ameriški pesniki ter vrsto prireditev, na katerih bo Jevlenuko recitiral svoje pesmi.

● Biografska založba »Prosveta« pripravila obsežno izdajo zgodovine Jugoslavije ter je za sodelovanje pridobila vrsto znanih strokovnjakov. Obdobje zgodovine jugoslovanskih narodov do konca 18. stoletja bosta napisala profesorja Ivan Božić in Sima Cirković, 19. stoletje bo obdelal prof. Milorad Ekmečić, medtem ko je bilo obdobje od 1903 do 1948 poverjeno prof. Vladimiru Dedijeru. Založba se hkrati pogaja za izdajo te zgodovine tudi v raznih tujih jezikih.

● Generalna konferenca UNESCO je na svojem zasedanju v Parizu sprejela deklaracijo, v kateri razglasa, da je mednarodno kulturno sodelovanje »pravica in dolžnost vseh narodov in vseh držav«. Deklaracijo so sprejeli predstavniki vseh 120 držav članic organizacije Združenih narodov za prosveto, znanost in kulturo.

● S slavnostnim koncertom so v Ljubljani zadnje soboto počastili 25-letnico »Kričaca« — ilegalne radijske postaje OF, ki je 7. novembra 1941 začela s svojimi oddajami v zasedeni Ljubljani. Generalni direktor RTV Ljubljana Boris Mikolč je v uvodnem govoru poudaril, da je ta postaja »kričala v svet resnico, klicala k upor in kreplila bojeviti in junoski duh Ljubljane« ter tako simbolizirala neupogljivost narodnoosvobodilnega gibanja slovenskega naroda.

● Avstrijski pesnik in pisatelj Adalbert Muhr je te dni obhajal svoj 70-letni življenjski jubilej.

● V Zahodni Nemčiji je bilo lani skupno 1866 knjižnih založb. Največ jih je odpadlo na München, in sicer 231, v zahodnem Berlinu, kjer je leta 1964 delovalo že 234 založb, je število padlo na 194, v Stuttgartu jih je bilo 177 in v Frankfurtu 100.

Svetovna razstava v Montrealu

bo hkrati tudi velika kulturno-umetniška prireditve

nih nastopov. Japonci imajo v načrtu poseben festival svoje gledališke glasbe in plesne umetnosti, podobne prireditve pa pripravljata Indija in Izrael. Odrsko plesno umetnost bodo predstavile tudi balne skupine iz Belgije, Francije, Anglije, Amerike in Kanade.

Poseben del kulturno-umetniškega programa bo zavzemala ljudska umetnost. Predvideni so nastopi folklornih skupin iz Belgije, Nizozemske in Luksemburga, nadalje iz Tunizije, Švice in Venezuele, v teku pa so pogajanja tudi s plesnimi skupinami iz Tajske in Cejlona. Veliko pozornost posvečajo prireditelji svetovne razstave izvirni, svojevrstni in prav zato mikavni afriški folklori ter so svoje zastopnike poslali tudi na svetovni festival črnske umetnosti, da bi proučili možnosti za nastop afriških narodopisnih skupin.

Dramski spored bo razumljivo omejen na nastope takih umetniških ustanov, katerih jezik razume kanadsko občinstvo. V novem gledališču v Montrealu, ki obsega 1300 sedežev, se bo sezona začela z Jean-Louis Baraultovim »Theatre de France«, višek pa naj bi dosegla z Laurence Olivierovim »Theatre ob Britain«. Z dvema ansambroma bo sodelovala Belgija, Kanada bo prispevala dva francoska in enega angleškega, poleg tega pa se bo predstavila tudi še Švica, medtem ko naj bi Grki uprizorili eno izmed del grške klasike.

TEKOM PETNAJSTIH MESECEV NA KOROŠKEM:

Sile narave so že tretjič pustošile širom dežele

14 mrtvih — okoli milijardo šilingov škode

Zdaleka še ni popravljena škoda, ki sta jo povzročili vremenski katastrofi lani septembra in letos avgusta, ko spet stojimo pred razdejanji neurja, ki je v četrtek in petek minulega tedna zajelo tudi našo deželo, kakor je zajelo severno Italijo, Jugoslavijo ter Vzh. Tirolsko, Salzburško in Gornjo Štajersko. Na pragu zime so bile v deželi spet razdejane številne vasi, porušeni in poškodovanih je bilo več sto poslopij, na stotine ljudi ni zgubilo le vsega svojega imetja, marveč stoji pred negotovostjo, kako in kje bo preživel zimske mesece. 14 mrtvih je samo na Koroškem zahtevala noč od petka na soboto, ker se niso mogli več rešiti pred uničujočimi plazovi in deročimi hudourniki. Škoda, ki jo je povzročilo to neurje, je po prvih ocenah večja, kakor sta jo zapustili zadnji vremenski katastrofi, cenijo jo na milijardo šilingov.

Začelo se je v petek popoldne. Po dežju in snegu, katerega je v dolinah Visokih Tur in v Lessachtalu padlo tudi meter visoko, so vode zopet začele udirati v dolino. Mali potočki so se mahoma spremenili v deroče hudournike. Spet so začeli rušiti mostove, ceste in železniške proge ter udirati v stotine poslopij. Ob takem navalu vode so tudi reke Mela, Lieser, Drava, Zila in Bela pričele spet prestopati bregove ter se razlivati po svojih dolinah. Najhuje med njimi je tokrat divjala Zila, ki je narasla na 4,5 metra in docela preplavila svojo dolino dol do Beljaka. Z vodami, ki so polne skalovja, gramoza in drevja trgale svoje bregove, so se pričeli trgati tudi plazovi ter z naraščajočim obsegom in brzino pokopavati pod seboj vse, kar je bilo na njihovi poti.

Že v petek na večer je bila Vzhodna Tirolska spet odrezana od sveta. Ista usoda je doletela Ziljsko dolino od Čajne navzgor ter vrsto krajev v dolini Mele in v zgornji Dravski dolini. Tekom petka in v noči od petka na soboto so vode in plazovi na več mestih zasuli železniške proge Beljak—Salzburg, Spittal—Innichen, Podkloster—Videm, Čajna—Kötschach in Beljak—Jesenice. V teh smereh so bile zasute tudi ceste in prehodi proti Vzhodni Tirolski, Salzburški, Italiji in Jugoslaviji.

Najtežje so bili prizadeti kraji Leppen in Pöllau v občini Irschen v Dravski dolini, kjer so plazovi

pokopali pod seboj 9 oseb, nadalje Sillian, ki je bil v celoti pod vodo in 400 ljudi v nevarnosti, Stall in Flattach ter številni kraji vzdolž Zile od Dellacha naprej, vzdolž Mele in Drave do Beljaka, kjer je Drava spet vdrla v več sto stanovanj, trgovin in delavnic. Nevarno ogrožena je bila tokrat tudi Železna Kapla, kjer so Bela, Remšnik, Lepena in Obirska pričele trgati mostove, Bela pa poleg tega preplavljati južni del Železne

Kaple. Skupno je bilo porušeni 7 mostov in poškodovanih 5 poslopij. V Železni Kapli pogrešajo tudi eno od koroških smrtnih žrtev te katastrofe. Bela je odnesla 66-letnega upokojenca Jurija Vejnika.

Že v prvih urah katastrofe je bilo v najbolj ogroženih krajih vse na nogah, da prepreči najhujše. Poleg domačih gasilcev, orožništva in prebivalstva so prihitele na pomoč edinice vojske, ki so takoj vzpostavile radijske zveze z oddaljenimi kraji. Vojska je tudi takoj začela z reševanjem ogroženih ljudi ter z njihovo oskrbo z helikopterji. Najbolj prizadete kraje so obiskali v soboto zvezni kancler Klaus, deželni glavar Sima in minister za kmetijstvo Schleiner, že v nedeljo pa se je pričela obsežna akcija pomoči od zunaj. V prizadetih krajih pomaga sedaj nad 2000 vojakov, prispelo pa so tudi že tehnične ekipe iz drugih zveznih dežel in avstrijskih mest.

V BOROVLJAH:

Spomenik žrtvam za svobodo Avstrije

ni izraz duha protifašistične solidarnosti

Na Dan mrtvih je občina Borovlje na novem pokopališču odkrila spomenik žrtvam za svobodo Avstrije. Spomenik je bil postavljen po soglasnem sklepu občinskega sveta. S tem se je boroveljski občinski svet po svoje oddolžil spominu številnih žrtev fašizma iz občine in okolice, ni pa se dostojno oddolžil številnim partizanskim borcev, ki so tod okoli padli v borbi proti nacizmu in od katerih jih leži 48 pokopanih v skupnem grobišču na starem boroveljskem pokopališču.

Padlim partizanom v Borovljah in okolici je hotela Zveza koroških partizanov postaviti dostojen spomenik. Pred dvema leti je pri občini zaprosila za dodelitev prostora na novem pokopališču, nakar je sklenila, da bo spomenik letos postavila. Ker se je medtem tudi občinski svet odločil za postavitev spomenika

žrtvam za svobodo Avstrije, je Zveza koroških partizanov po razgovorih v Borovljah 7. 7. 1966 občinskemu svetu pismeno sporočila, da je mnenja, da bi bilo idealom žrtev prej zadoščeno, če bi bil za vse skupaj, ne glede na njihov jezik, narodnost in državo, ki so ji pripadali, postavljen skupen spomenik. Skupen spo-

menik bi bil najlepši izraz internacionalnosti in solidarnosti protifašističnih borcev. Zveza koroških partizanov je v tem sporočilu izrazila svojo pripravljenost za denarni prispevek k spomeniku, je pa istočasno zahtevala napis na spomeniku v obeh deželnih jezikih, ker so bili med temi žrtvami pretežno koroški Slovenci in ker je dvojezični napis tudi v skladu s členom 7. avstrijske državne pogodbe.

Občina Borovlje na ta predlog in zahtevo ni odgovorila, čeprav se je mnenju Zveze koroških partizanov pridružila tudi koroška Zveza socialističnih borcev za svobodo in žrtev fašizma, ki se je po pismu od 21. 7. 1966 tudi s svoje strani pri boroveljski občini zavzela za skupni spomenik in za dvojezični napis na njem. Občina je navzlic temu postavila svoj

V A B I L O

Dijaki 8. a-razreda slovenske gimnazije v Celovcu vabijo na veseloigro

NAMIŠLJENI ZDRAVNIK
v soboto 12. novembra 1966
ob pol osmi uri zvečer pri
Raztočniku v Lepeni

Vsi prisrčno vabljeni!

Slovenija bo spet pomagala

Kakor po katastrofah avgusta minulega leta in letos septembra, tako je Slovenija tudi tokrat ponudila pomoč krajem, ki so bili pri zadnjem neurju najbolj prizadeti. Predsednik izvršnega sveta SR Slovenije Janko Smole je v ponedeljek koroškemu deželnemu glavarju Simi sporočil, da je Slovenija pripravljena poslati na Koroško spet tehnične skupine, da bodo pomagale odstranjevati posledice, ki jih je povzročilo neurje koncem minulega tedna.

Že v ponedeljek je na Koroško prispela tehnična skupina, ki je pomagala popravljati porušene železniške proge.

Kakor znano, sta po septembrski katastrofi na Zgornjem Koro-

škem zgledno pomagali dve skupini iz Slovenije. Delali sta v Dellachu v Dravski dolini 14 dni skupno s tehničnimi skupinami iz Furlanije-Juljske krajine, Dunaja in Celovca ter z avstrijsko vojsko.

V A B I L O

Slovensko prosvetno društvo »Srce« v Dobrli vasi priredi v soboto 19. novembra 1966 ob pol osmih zvečer v prostorih hotela Rutar

SOBOTNI DRUŽABNI VEČER
z barvnim filmom o Slovenskem oktetu in gorenjski ohceti. Nato prosta zabava.
Prisrčno vabljeni!

Poziv koroškega deželnega glavarja

V najkrajšem času je Koroško prizadela tretja težka vremenska katastrofa. Širni predeli dežele so opustošeni. Ogromna je spel škoda na javni in zasebni imovini. Globoka je žalost nad žrtvami človeških življenj, ki jih objokujemo. Navzlic pripravljenosti za pomoč, ki je bila dokazana pri predhodnih dveh katastrofah, moram kot deželni glavar Koroške v očigled obsega in teže najnovejše katastrofe ponovno prositi vse Avstrijce, da v duhu solidarnosti pomagajo lajšati gorje naših tako težko prizadetih bližnjih.

Osrednja akcija pomoči v okviru »Koroške pomoči v sliki« se je pri dosedanjih katastrofah izkazala kot najboljša in najučinkovitejša pot pomoči.

Pozivam vse, da tudi tokrat sodelujejo in da vplačajo svoje prispevke na konto številka 15.010 »Koroška pomoč v sliki« pri Koroškem hipotečnem zavodu ali pa pri občinah in okrajnih glavarstvih dežele.

Hans Sima, koroški deželni glavar

Plaz je uničil večino vasi Flattach ob Meli.

spomenik in sicer samo z nemškim napisom.

To zadržanje občinskega sveta v Borovljah je nam in slovenskemu prebivalstvu toliko bolj tuje, ker je tokrat krenil s poti, na kateri je v zadnjih letih pokazal zgledne primere duha strpnosti in sožitja obeh narodov v deželi ter prijateljskega sodelovanja na meji. Dejstvo, da se spominu žrtev za svobodo Avstrije iz Borovlj in okolice, ki so bili v pretežni večini Slovenci, ni oddolžil s skupnim spomenikom in s slovenskim napisom na njem, grobo nasprotuje temu duhu protifašistične solidarnosti teh žrtev.

TO IN ONO

OD ŠMOHORA DO LABOTA

PRESESKO JEZERO. — Poslopja na kopalšču ob Preseškem jezeru so se že v prvi polletni sezoni uporabe izkazale kot premajhna. Zato je občina Smohor sklenila, da bo zgradila še nadaljnje poslopje za kabine in poslopje za sanitarne naprave. Povečali bodo tudi prostore za kuhinjo, kar vse bo stalo okoli pol milijona šilingov.

MALOSČE. — Det in sneg v četrtek in petek minulega tedna je bil glavni vzrok vrste prometnih nesгод, ki so po naših krajih zahtevale dve smrtni žrtvi. V četrtek je v Malosčah tovarnjak, ki ga je vozil Franc Sereinig, zadel v mopedista Luke Knafja in ga tako poškodoval, da je kmalu nato v beljatski bolnišnici umrl.

LEDINCE. — V občinski pisarni leži zgotovljen osnutek občinskega regionalnega načrta (Flächenwidmungsplan) za občino Ledince. Pregled tega osnutka je mogoč do 19. decembra t. l. V tem času lahko vsak zemljiški posestnik, ki misli, da je po tem osnutku v svojih pravicah prikrajan, vloži priziv. Priziv je treba vložiti pri občini Ledince.

VRBA. — Letočno turistično sezono je Vrba zaključila bolj pesimistično kot pa optimistično. V prvih devetih mesecih je število gostov naraslo za 1,7 % na 57.254, število nočitev pa za 4,7 % na 601.741. Porast nočitev bi odgovarjal povečanju števila postelj za 70, dejansko pa se je število razpoložljivih turističnih postelj povečalo za 200.

ST. JANŽ V ROŽU. — V nedeljo je prišla 20. novembra ob pol treh uri bosta na povabilo SPD St. Janž v Rožu pri Tiltarju nastopila folklorna skupina in prvi zbor iz Podnarja na Gorenjskem.

BOROVLJE. — V petek zvečer se je v Borovljah pripetila huda prometna nesgoda, koletna smrtna žrtev je postal poštni uslužbenec Bruno Kornprat iz Kozenlavre. Čeprav je po predpisih hodil po levem robu ceste, se je v njega z avtomobilom zaletel 20-letni orodjar Gerhard Gräßlinger in ga povzročil do smrti.

VAZENBERK. — V ponedeljek minulega tedna je hotel v Ramčl vasi delavec Wilhelm Zellnig napravil ogenj v židliniku. Pri tem je prišlo do eksplozije, ki je opustošila kuhinjo in povzročila okoli 30.000 šilingov škode. Kakor domnevajo, so pri tem eksplodirali plini, ki so nastali čez noč, ker so zvečer kuhinjo vžgali.

DOBRLA VAS. — V nedeljo je prišla v Dobrli vasi do požara, ki bi kmalu postal usoden. Sin kmeta Karnerja se je igral z vžigalicami, v sled česar se je vnela tupa, nato pa se gospodarsko poslopje. Požarne brambe iz Dobrle vasi, Lovank, St. Lipta in Velikovca so komaj obvarovale okoliska poslopja pred požarom. Škoda cenijo na pol milijona šilingov.

Kmetovalci južne Koroške!

V nedeljo bomo za prihodnjih pet let volili poklicno zastopstvo v krajevnih kmečkih odborih, v okrajnih kmečkih zbormicah in v Kmetijski zbormici za Koroško. Pred odločitvijo, komu bomo pri teh volitvah zaupali svoj glas, še enkrat

UPOŠTEVAJMO:

- Čas, v katerega stopamo, zahteva močno in odločno zastopstvo južnokoroškega prebivalstva v kmečkem poklicnem predstavništvu!
- Kämtner Bauernbund, Freiheitliche Bauernschaft in Allgemeiner Bauernverband na svojih kandidatih listah v Kmetijsko zbormico za Koroško iz sodnih okrajev Pliberk, Dobrla vas, Železna Kapla, Borovlje in Beljak ter z Gur nim a j o nobenega kandidata na izglednem mestu!
- Kmetom iz teh območij po njihovem številu pripada v Kmetijski zbormici ena četrtina, to je šest izvoljenih zastopnikov!
- Tudi za okrajne kmečke zbormice ima Bauernbund iz omenjenih sodnih okrajev daleč premalo kandidatov na izglednem mestu!
- Kdor voli Kämtner Bauernbund, Freiheitliche Bauernschaft ali Allgemeiner Bauernverband, glasuje za nadaljnje zapostavljanje južnokoroškega kmečkega prebivalstva v Kmetijski zbormici za Koroško in v okrajnih kmečkih zbormicah!

Zato je potrebno, da volivci in volivke na južnem Koroškem združimo svoje sile in glasove

in ne glede na narodnost in politično prepričanje stopimo na volišče ter v krajevne kmečke odbore, v okrajne kmečke zbormice in v Kmetijsko zbormico za Koroško volimo

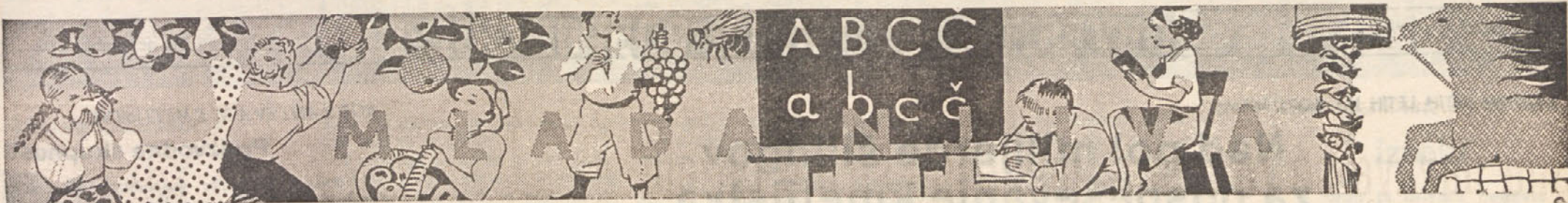
Skupnost južnokoroških kmetov

Gemeinschaft der Südkärntner Bauern

Lista 4

in njene kandidate, ki so vsi

- ljudje iz naše srede, ki z nami živijo in delajo,
- vredni našega zaupanja, ker ga bodo vračali z zvestobo in delom v prid našega kmečkega prebivalstva.

Zebre in moda

Račica je razkazovala zadnje modne novosti:

Za pava bleščeč pisan rep. Za leva razčesano plavo grivo. Za štokljko škrlatno rdeč kljun. Za nosoroga črn in koničasti abonosov kljun. Za žirafa efektne pege. Za medveda dolgo temno krzno. Za snežno sovo belo poročno obleko. Za papagaja pisani sukničji...

V žiriji so bile zebre. Vsakemu modelu so navdušeno ploskale in vzklikale:

„Čudovito!“
„Silajno!“
„Edinstveno!“
„Na svetovni ravni!“
„Senzacionalno!“
„Moderno!“
„Izvirno!“
„Presenetljivo!“

Po reviji se je občinstvo zadovoljno razšlo domov. Pav se je veselil živo pisanega repa, lev plave grive, noj rdečega kljuna, žirafa efektnih peg, papagaj rdeče-belega sukničja, medved dolgega črnega krzna in sova bele poročne obleke.

Zebre so se zbrale na posvet.

Najstarejša je rekla:

„Navkljub vsemu pa le mislim, da je naša obleka še najlepša!“

Druge zebre so pokimale in potrdile soglasno:

„O tem ni dvoma!“

Če se izgubi sončni žarek

Vsi vemo, da Sonce na nebu ne sameva. In tudi dolgečas mu ni. Še malo ne. Za to namreč izdatno poskrbi množica njegovih razgrajskih otročaje, ki jim pravimo sončni žarki. Vse leto so težave z njimi in tako si Sonce jeseni pošteno oddahne, ko začne pošiljati vsaj tiste, najmanjše na zimsko spanje...

Ste presenečeni, kajne? Do zdaj ste mislili, da prespe zimo le polhi, medvedje, ježi in čebele? No, povem vam, da se jim vsako leto pridružijo tudi številni sončni žarki, predvsem tisti manjši in šibkejši, ki jih oče Sonce pozimi ne potrebuje. Kaj bi neki z otročaji v dne, ko koraka čez nebo le borih osem uric na dan? Spat naj gredo, da bodo spomladi čili in spočiti! Nekateri rožice je treba buditi prav presneto dolgo in takrat ti pride prav vsak, pa še tako neznan žarek.

In tako je Sonce napodilo otročaje v posteljo že v septembru, oktobru in novembru. Nekateri so se sicer kujali in cmendrali, a navsezadnje le ni kaj prida pomagalo. In v decembru so vsi po vrsti že vlekli dreto v svojih zlatih posteljicah.

Prišel je januar, zamenjal ga je februar. In potem se je nekega lepega februarkega popoldneva prebudil eden izmed najmanjših in — roko na srce: najneubogljivejših — malih žarkov. Zaspano je pogledal okrog sebe, potem pa je postal nenadoma čisto buden: Presneto vendar, saj še ni čas za vstajanje! Očka ni še od nikoder in bratci spe kot polhi. Imenitna priložnost!

Imenitna? No, povedati vam moram še, da

si je mali sončen žarek že dolgo želel nekaj na moč zabavnega: da bi se namreč odpravil na potep. Očetova ušesa so bila za take in podobne načrte gluha. Kajpada, treba bi bilo počakati, da odraste. Toda malemu žarku radovednost ne da in ne da miru. In kje je še čas, ko bo tolikšen, da bo lahko počenjal, kar se mu bo zahotelo.

Izrabimo torej priložnost, dokler se nam ponuja sama od sebe!

Toda kar takoj ne bo mogoče na pot. Počakati bo treba, da se odpravi očka za goro, v daljne dežele, ki jih obseva, ko mi spimo. Od tam ga prav gotovo ne bo zasačil vse do jutra!

Mali sončni žarek je kar poskočil od veselja nad takšno mislijo.

In že je bil tudi večer. Sonce je ugasnilo za oblaki na zahodu. Mali žarek — potepin pa se je odpravil naravnost proti zemlji.

Ko je pristal na trdnih tleh, je hiše in ulice že zagrinjal mrak. Mali sončni žarek se je znašel natanko na sredi našega mesta. Tako je tudi hotel. Kajti njegova velika želja je bila, da bi si na svojem prvem potepu ogledal mesto, pravo veliko mesto s hišami, trolejbusi, izložbami, parki in ljudmi, ki hite vsak v svojo smer.

In tako je bil torej tu, med mestnim vrvežem in truščem. Nekaj prvih minut kar ni mogel do sapa. Široko je odpiral oči in ušesa in strmel, strmel... Saj se je tudi bilo čemu čuditi! Med vsemi temi lučmi, ki so delale iz mraka beli dan, med neonskimi napismi, avtomobilskimi reflektorji, svetlobnimi reklamami in še tisočimi drugimi svetlobami se je počutil tako majhen in neobglenega kot še nikoli. Njegova uboga lučka je bila skromna, kot soj ugašajoče svečke in med vso to bleščavo ga res ni bilo mogoče ugledati!

Toda začudenje se mu je počasi le poleglo in potem ga je izpodrinilo prešerno veselje in želja po vseh novih in novih dogodivščinah.

Tako se je mali žarek odpravil na potep po mestu.

Strmel je v izložbe, se obešal na tramvaje in avtomobile, si ogledal kos predstave v kinu (hu, kako so se ljudje jezili! Venomer so godrnjali: Kdo vendar prižiga vžigalice?!), gledal v lonce kuharju z belo kapo sredi imenitne restavracije in trkal na okna zaspancem, ki so se že kobacali po posteljah. Strašansko so se razburjali, dokler se jim je obešal na polkna, ker menda niso mogli zaspati.

V mestu je res zabavno!

In tako so tekale ure. Druga drugi so se obešale za noge in izginjale v noč. Kajti mrak je že zdavnaj izpodrinila noč! Slutiti jo je bilo mogoče v zatemnjenih stanovanjih, v mrčnih ulicah, v dvoriščih brez svetilk. Toda mesto jo je pregnalo iz srca s tisočimi lučmi, ki so si še vedno pomežikovale in se kopale v bleščečih, svetlih plaščih.

Mali sončni žarek pa se je zabaval in zabaval.

Potem pa so — menda je bilo okrog polnoči — priče luči polagoma ugašati. Ulico je jela zagrinjati tema, ki so jo sekali le še

redki snopi luči zapoznelih vozil. In potem so izginili tudi ti. Mesto je zaspalo.

Mali sončni žarek je ostal sam. Zapuščen, utrujen in zaspan je taval mimo zatemnjenih izložb, spečih hiš, molčečih dreves, ki so obrobile zapuščene ulice. In polagoma, čisto počasi, se mu je srček začel polniti s strahom. S svojo drobno lučko si je svetil komaj korak, dva, — toliko, da ni spodrsnil ob vsaki luknji v pločniku. In nikjer žive duše, nikjer prijazne besede! Povsod le mrak in tišina...

Jo, kaj bo z njim? Kje je očka? Očka, lju-bi očka! Pridi vendar pome!

Toda očka ne sliši. Na poti je po daljnih deželah, ki jih obseva, ko mi spimo in vrnil se bo šele jutri!

Potem se je strahu pridružil še mrz. Priplazil se je iz teme in mu ovil telesce v leden oklep. Mali sončni žarek se je pričel tresti kot drobna bilka v vetru in iz oči so mu spolzele prve debele solze.

Navsezadnje je proti jutru le zadremal, stisnjen med dve široki, bahavi posodi za smeti. Tam ga je našel očka, ko je ob pol osmih zjutraj prisiljal na mesto.

O pridigah, ki so bile za kazen, ni treba izgubljati besed. Marsikdo od vas jih je skusil tudi že na lastni koži, če ga je prav tako zabil od hiše potep. No, malemu žarku so potem starejši bratci še neusmiljeno navili ušesa in ga spodili nazaj v zlato posteljico. »Presneti pobalim,« so godljali ves čas, — »da greš in nam napraviš toliko strahu!«

A mali žarek jih je slišal le še na pol. Veselo se je grel pod odejo in na oči mu je že spet legel spanec. Zdalj torej ve, kako je na potepu. Nič ne reče, da je bil tale prvi in poslednji, a bo le še malo počakal, da nekoliko odraste. Potem bo morda bolj zabavno...

Jaguar in dež

(Indijanska pravljica)

V neki hiši je bilo ponoči zelo vroče in zakajeno, ker so ljudje preveč kurili na ognjišču. Zato so ljudje sredi noči vstali, šli iz hiše, privezali mreže na drevje pred hišo, polegali vanje ter spel zaspali. Nedaleč od hiše pa je bil jaguar. Srečal ga je dež in ga pozdravil.

„O, svak, kaj počneš tukaj?“

Jaguar je odgovoril:

„Ljudi strašim, ki so pred hišo.“

„Saj se te ne boje, svak,“ je rekel dež.

„Pač, boje se me, zelo se me boje,“ mu je, zatrjeval jaguar. „Boš videl. Tulil bom okrog hiše, ti pa pojdi bliže in poslušaj, kaj bodo ljudje govorili.“

Dež je šel proti hiši in poslušal. Jaguar je zatulil: „He,

he, he, he, he.“ Ljudje so rekli: „Ej, to je kožuh za mojo lovsko torbo.“ In spet je jaguar zatulil: „He, he he!“

Dež je prisluškoval. Ljudje so rekli: „Jutri bomo s puščicami ustrelili jaguarja.“

Dež je odšel in srečal jaguarja, ki ga je nečakano vprašal: „Kaj so rekli, svak?“

Dež je odvrnil: „Nič! Nič niso rekli!“

Tedaj je dejal jaguar: „Kajne, kako so se bali?“

Dež je odvrnil: „Ne! Prav nič se niso bali. Veš, kaj so rekli? Da si kožuh za njihove lovske torbe. In še so rekli, da bodo šli in te s puščicami ustrelili. Prav nič se te ne boje. — Boje se mene, da veš!“

„Kaj?“ je rekel jaguar.

„Tebe, da se ljudje boje? Ne, tebe se nihče ne boji.“

Nato je dejal dež: „Pač,

boš videl. Oborožil se bom, da ne boš mogel reči: ljudje se te ne boje.“

Nato se je dež odpravil, prej pa je še ukazal jaguarju: „Pojdi k ljudem, svak, in poslušaj!“

Jaguar je šel blizu hiše in sedel ter prisluškoval. Medtem se je dež oborožil in nebo se je potemnilo. Zapihal je močan veter.

Ljudje so zaklicali: „Deževalo bo!“

Dež se je bližal in vilo se je izpod neba, ljudje so pobrali mreže in zbežali v hišo.

Ko je dež spet srečal jaguarja, ga je vprašal: „Si videl, svak? Mene se boje, ne tebe.“

In tako je še danes. Ljudje se boje dežja ne pa jaguarja. — Tako pravijo Indijanci, ki so mi pripovedovali to pravljico.

Mati je spet globoko vzdihnila, malo nato vstala in brez besede odšla iz svoje sobe.

Nekega večera v avgustu nas je nenadno obiskal stric Franz. Prišel je sredi večerje. V obraz je bil rdeč in razigran, že s praga je zmagovalno zavpil:

„Napovedali smo vojno!“

Mati je prebledela in vstala, stric Franz pa je že nadaljeval:

„Nikar se ne drži tako kisl! V treh mesecih bo vsega konec.“

Zadovoljno si je pomel roke in še dodal:

„Da, da, tudi moja žena je vsa iz sebe.“

Mati je stopila h kredenci in poiskala steklenico s češnjcem. Stric Franz je sedel, se zleknil na stolu, iztegnil noge v škornjih daleč predse, si razpel vojaško bluzo, nato pa me je pogledal in mi pomežiknil.

„Na, Jungel!“ je rekel s svojim veseljaškim glasom.

„Kaj pa ti misliš o tem?“

Pogledal sem ga in rekel:

„Priglasil se bom.“

In mati je kriknila:

„Rudolf!“

Obstala je pri kredenci, s steklenico češnjencev v roki, vzravnan in blede. Stric Franz se je spet ozrl vame, tokrat pa se mu je obraz zresnil:

„Lepo, lepo, Rudolf. Takoj si pomisli na svojo dolžnost.“

Potem se je obrnil k materi in ji rekel s porogljivim glasom:

„Prinesi no že tisto steklenico! Saj jo boš še razbil!“

Mati je postavila steklenico na mizo. Stric Franz jo je znova pogledal in ji rekel nadvse dobrodušno:

„Kar potolaži se. Saj še ni dovolj star.“

In čez čas je dodal:

„Izmuznil se bo. Ko pa bo imel leta, bo vojne že konec.“

Molče sem vstal in odšel v svojo sobo. Zaklenil sem se, potem sem krčevito zajokal.

Nekaj dni pozneje se mi je posrečilo doseči, da so me sprejeli k Rdečemu križu. V prostih šolskih urah sem kot pomožni bolničar pomagal raztovarjati vlake z ranjenci.

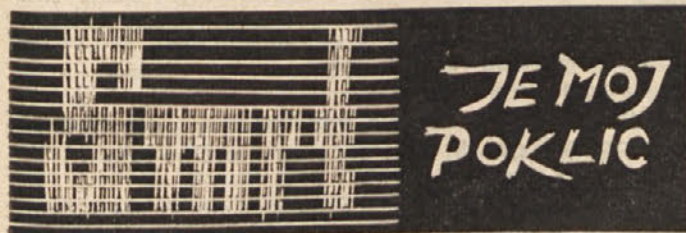
Moje krize so izginile, hlastaje sem v časopisih prebiral novice o vojni, iz ilustriranih revij sem izrezoval slike, ki so kazale kupe pobitih sovražnikov na bojnem polju, in jih z risalnimi žeblički pritrjeval na vse štiri stene svoje sobe.

Mati je v stranišču spet namestila žarnico, in vsako jutro, preden sem odšel k maši, sem znova prebiral časopis, ki sem ga bral že prejšnji večer. V časopisu je na vsaki strani pisalo o strahotah, ki so jih počenjali Francozi, da bi prikrili svoj umik. Streslo me je od groze in privzdignil sem glavo: takrat me je hudič, pribit na vratih stranišča, pogledal naravnost v obraz. Ne, tega se nisem več bal. In pogumno sem vzdrl njegov pogled. Imel je temne kuštre, črne oči in spakljiv obraz. Kako silno je bil podoben Francozom! V hlačenem žepu sem poiskal svinčnik, prečrtal pod sliko napis „der Teufel“ in malo bolj spodaj napisal „der Franzose“.

V cerkev sem prišel deset minut prezgodaj. Zavzel sem nekdanji očetov prostor, odložil mašne bukvice na polico klekalnika, sedel in sklenil roke. Tedaj se je pred mano prikazalo na tisoče hudičev z režečimi se obrazi. Premagani, razoroženi, s francoskimi čepicami med rogovi so stopali mimo mene in roke dvigali visoko nad glavo. Zapovedal sem, naj jim slečejo obleko. Znova so se zvrstili v dolgo procesijo, potem pa so jih prignali naravnost predme... Sedel sem pred njimi, s čelado na glavi in s škornji na nogah, kadil sem cigareto, med nogami pa dr-

ROBERT MERLE

8

Mati me je za hip oplazila z začudenimi očmi, potem pa se je znova zagledala v svoj predpasnik in počasi rekla:

„Utrujen si videti, Rudolf.“

„Nič nisem utrujen!“

Spet me je bežno pogledala, vzdihnila, se obrnila stran in nadaljevala:

„Razen tega sem tudi mislila... kar se tiče večerne molitve... da bi lahko vsak sam molil v svoji sobi...“

„Ne!“

Mati je sedela na stolu kakor kup nesreče, trepalnice so ji podhtevale. Zavladala je tišina, naposled pa je spet povzela s plahim glasom:

„Ti vendar...“

Pričakoval sem, da bo rekla: „Ti vendar ne moliš.“ Toda besede je zasukala drugače:

„Ti vendar moliš potihem.“

„Res je, mama.“

Pogledala me je naravnost v oči. In ne da bi dvignil glas, sem spregovoril natanko tako, kakor bi bil govoril moj oče, kadar je zapovedoval:

„Ne vidim razloga, da bi morali kaj spreminjati.“

V ZADNJIH PETIH LETIH NA KOROŠKEM:

Nad pol milijarde šilingov za pospeševanje kmetijstva

Odkar je od leta 1960 v veljavi zakon o kmetijstvu, sredstva za pospeševanje in gospodarsko preusmeritev kmetijstva iz leta v leto naraščajo. To velja enako za sredstva „zelenega načrta“ v okviru državnega proračuna, kakor tudi za sredstva, ki jih je za pospeševanje kmetijstva vsako leto odobrila koroški deželni zbor. Takorekoč nespremenjena pa so ostala sredstva kmetijske zbornice same.

Od leta 1961 do leta 1965 je bilo na Koroškem za pospeševanje in gospodarsko preusmeritev kmetijstva skupno porabljenih 545 milijonov šil. V tem znesku je zapopadanih 310,5 milijona šil. državnih prispevkov, 198,5 milijona šilingov deželnih prispevkov in 36 milijonov šilingov sredstev kmetijske zbornice, ki odgovarjajo v glavnem znesku zborničnih doklad v teh petih letih.

Upravljanje teh sredstev si delita koroška deželna vlada in kmetijska zbornica. Koroška deželna vlada je porabila za pospeševanje in gospodarsko preusmeritev kmetijstva 141,9 milijona šilingov lastnih in 166,2 milijona državnih sredstev, kmetijska zbornica pa je bilo na razpolago 144,3 milijona šilingov državnih, 56,6 milijona šilingov deželnih in 36 milijonov šilingov lastnih sredstev. Tako je kmetijska zbornica v te namene v zadnjih petih letih porabila 236,9 milijona šilingov, koroška deželna vlada pa 308,1 milijona šilingov.

V teh zneskih vendar niso zapopadani zneski pomoči, ki je bilo kmetijstvo deležno v obliki družinskih doklad, v obliki prispevkov za pocenitev gnojil in goriva za kmetijske pogonske stroje in v obliki regresov na cene mleka in žita. Pač pa je v teh zneskih poleg neposrednega pospeševanja kmetijstva zapopadeno vzdrževanje kmetijskih šol in deželnih kmetijskih zavodov, zapopadani pa so tudi izdatki za uslužbenca na področju pospeševanja kmetijstva in na področju kmečkega poklicnega zastopstva pri kmetijski zbornici.

Od državnih sredstev je bilo v zadnjih petih letih na Koroškem porabljenih 37,8 milijona šilingov za znižanje obrestne mere pri agrarnih investicijskih kreditih (AIK) in pri agrarnih posebnih kreditih (ASK). Po tej poti je bilo koroško kmetijstvo v zadnjih petih letih deležno še 351,4 milijona šilingov agrarnih investicijskih kreditov proti 3 % obresti in 14,8 milijona šilingov agrarnih posebnih kreditov proti 6 % obresti. Kakor letni znesek državnih in deželnih prispevkov za pospeševanje in gospodarsko preusmeritev kmetijstva na Koroškem je naraščal tudi letni znesek obeh vrst kreditov. Znesek državnih prispevkov je narasel za 100 %, znesek deželnih prispevkov za 53 %, znesek agrarnih investicijskih kreditov za 68 %, znesek agrarnih posebnih kreditov pa za 70 %.

Iz gornjega pregleda sledi, da bo imelo kmečko poklicno zastopstvo po nedeljskih volitvah v kmetijsko zbornico, v okrajne kmečke zbornice in v krajevne kmečke odbore vse večjo in vse pomembnejšo vlogo in nalogo, kakor jo je imelo po zadnjih volitvah leta 1961. Leta 1961 je bilo za pospe-

ševanje in gospodarsko preusmeritev koroškega kmetijstva skupno na razpolago le 79,6 milijona šil. subvencij in 53,3 milijona šil. kreditov, lani pa je bilo na razpolago že 142,1 milijona šilingov subvencij in 89,3 milijona šilingov kreditov. Letos se je ta znesek spet povečal in povečal se bo tudi v prihodnjem letu. Več kot dve petini vseh teh sredstev uporablja neposredno kmetijska zbornica, ostale tri petine pa v tesnem sodelovanju s koroško deželno vlado.

V nedeljo izvoljeni člani krajevnih kmeč-

Pitanje na mast je zgubilo docela svoj pomen

Pri pitanju in prodaji klavne živine, zlasti pa prašičev se je zadnje čase menda tudi že najbolj konzervativnemu kmetu posvetilo, da mastnih goved in prašičev ni mogoče več spraviti v denar po taki ceni, da bi bili z njo proizvodni stroški kriti. Današnji industrijski človek odklanja mast, zlasti pa odklanja živalske maščobe. Odklanjanje živalskih maščob nima nobene zveze z izbirčnostjo ljudi, marveč je vzročno povezano z njihovim delom, ki ga opravljajo, in življenjem, ki ga živijo.

Avstrijska potrošnja margarine je v zadnjih letih močno narasla. Lani je znašala že 5,4 kg na prebivalca, medtem ko je leta 1962 znašala le 4,3 kilograma. Letos pričakujejo nadaljnji porast potrošnje margarine, katere proizvodnjo cenijo na blizu 40.000 ton. Pri tej naraščajoči potrošnji margarine je zanimivo, da ne gre na račun upadanja potrošnje masla. Potrošnja masla v naši državi ni le od leta 1962 konstantna, marveč celo rahlo narašča. Lani je znašala 5,1 kilograma na prebivalca, letos pa računajo s skupno potrošnjo okoli 37.600 ton. S tem je zelo blizu potrošnji margarine in je vsekakor večja kakor je po tradicionalnih deželah masla, kakor so to Holandska in Danska, kjer potrošnja margarine očitno presega potrošnjo masla.

Naraščanje potrošnje margarine je predvsem posledica postopnih sprememb v prehrani. Te spremembe, ki temeljijo na najnovejših prehranbenofizioloških spoznanjih, opazamo po vseh industrijskih državah: marsikje so še dosti bolj očitne, kot so v naši državi. Prebivalstvo industrijskih dežel je v prehrani stopilo na pot preusmeritve od živalskih maščob, torej od masti in slanine na rastlinske maščobe in olja, ki so lažje prebavljiva in zaradi tega za človeka, ki fizično vedno manj dela, ki pa mora za to vse bolj štrpaciirati svoje živce, veliko bolj primerna. Uživanje rastlinskih maščob namreč zmanjšuje maščobe v krvi, ki so nevarne za motnje v krvnem obtoku in za srčne motnje.

prav je." Potem so mi naredili prostor in eden izmed njih mi je dal kruha. Kruh je bil črn in trd, "stari" pa je s krohotom rekel: „Besser Kommißbrot als kein Brot". Slastno sem žvečil kruh, vojaki pa so medtem pričeli peti. Njihova glasna in korenjaška pesem se je zapičila vame kakor kopje.

Znočilo se je. Vojaki so se razpasali, si na široko razpeli ovratnike in izlegnili noge predse. V temnem vagonu sem hlastaje vdihaval duh po usnju in znoju, ki je vel od njih.

V začetku marca leta 1916 sem znova poskušal priti na fronto. Načrt pa se je prav tako izjalovil kakor prvič. Ko smo prispeli na fronto, so me aretirali, zasliševali in nazadnje poslali domov. Poslej so mi prepovedali vstop na kolodvor, bolnišnica me ni več pošiljala k vlakom z ranjenci, smel sem delati samo še v bolniških sobah.

Šel sem mimo sobe 6, zavil na desno, stopil mimo lekarne, spet zavil na desno in znašel sem se pri oficirskih sobah. Tam mimo sem stopal počasneje. Vrata rittmeisterja Güntherja so bila kakor ponavadi odprta in dobro sem vedel, da bom znova zagledal oficirja, kako od nog do glave povit z zavoji sedi na blazinah in skozi vrata srepi na hodnik.

Stopil sem mimo vrat, mu vrgel bežen pogled, tedaj pa je možak že zavpil z grmečim glasom:

„Jungel!"

Srce mi je hitreje udarilo.

„Semkaj pridil!"

Vedro z vodo in vrečevinastimi kunjami sem odložil na hodnik in stopil v sobo.

„Priži mi cigareto."

1916

kih odborov, okrajnih kmečkih zbormic in občnega zbora kmetijske zbornice bodo — ne glede na stranko, ki ji v teh organih kmečkega poklicnega zastopstva pripadajo — prevzeli pred koroškim kmečkim prebivalstvom nalogo in odgovornost, da bodo ta sredstva v prihodnje pravilno in pravično razdeljena in da ne bo ena skupina na račun drugih zapostavljena.

Krajevni kmečki odbori na južnem Koroškem, odborniki z južne Koroške v okrajnih kmečkih zbormicah Velikovec, Celovec in Beljak in odborniki z južne Koroške v občnem zboru kmetijske zbornice, ki zastopajo eno tretjino koroškega kmečkega prebivalstva, pa bodo imeli še posebno nalogo: ugotoviti bodo morali, za koliko je bila južna Koroška v zadnjih petih letih pri teh sredstvih prikrajšana in skrbeti bodo morali, da bo v prihodnjih petih letih na južnem Koroškem nadoknadeno, kar je bilo v zadnjih petih letih zamujenega.

EGS ZAHTEVA V KMETIJSTVU:

Proizvodne skupnosti

Komisija Evropske gospodarske skupnosti se bavi z osnutkom odredbe, za ustanavljanje proizvodnih skupnosti v kmetijstvu. Po tem osnutku hoče EGS v svojem območju pospeševati skupnosti za proizvodnjo goved, prašičev, ovc, perutnine, rib, mleka in mlečnih izdelkov, jajc, kvalitetne pšenice, pivovarskega ječmena, sadja in zelenjave, ter hmelja, vina, tobaka, lanu in konoplja. Proizvodne skupnosti na teh področjih kmetijske proizvodnje naj bi bile kot organizirane specializacije kmetijske proizvodnje z kvalitativnimi pridelki kot osnovnim ciljem. Te skupnosti naj bi delale po strokovno določenih pravilih tako v neposredni proizvodnji, kakor tudi pri sortiranju blaga, pri njegovi opremi in skladiščenju ter pri njegovem vnovenju.

Osnutek odredbe predvideva, da bi bil vstop v te skupnosti prostovoljen, vendar mogoče le za kmetovalce, ki izpolnijo določene pogoje. Pripravljenost za vstop v proizvodno skupnost bi ugotavljale posebne komisije, ki bi ugotavljale, če kmetovalec izpolnjuje osnovne pogoje za specializacijo in za proizvodnjo zahtevanih kvalitet blaga. Skupnosti hoče EGS v začetku primerno pospeševati v obliki subvencij. Za zboljšanje in utrditev zemljišč, za gradnjo in preureditev potrebnih poslopij ter za njihovo opremo predvideva subvencijo v višini 40 % stroškov, za nabavo potrebnega orodja, strojev in podobnega pa predvideva subvencijo v višini 20 odstotkov. Poleg tega predvideva za te skupnosti še začetno pomoč v višini 3 odstotkov od vrednosti prodanega blaga.

Te proizvodne skupnosti so torej korak naprej v razvoju preusmeritvenih skupnosti, kakor jih poznamo pri nas v deželi. Najlažje jih lahko primerjamo s cilji, kakor si jih je zastavil Južnokoroški krožek za zrejo in pitanje prašičev Pliberke, ki se hoče potom specializacije in proizvodnje kvalitetnih pitancev v sodelovanju z zadržnimi mesnoindustrijskimi podjetji izogniti negotovosti odkupa in cen na trgu. Razlika je le v tem, da pri nas kmetijska zbornica s svojimi sredstvi takih prizadevanj še ne pospešuje.

Število prašičev spet narašča

Število prašičev v naši državi je pričelo spet naraščati. Pri štetju 3. septembra so jih našli 2,75 milijona. Sicer je bilo to število še vedno za 7 % manjši, kot je bilo septembra minulega leta, vendar je porast števila viden iz tega, da so jih letos junija našli še 16 % manj, kot junija minulega leta. Na nadaljno naraščanje števila prašičev pa kaže predvsem izredno močan porast števila brijih svinj. Le-teh so letos septembra našli 20 % več, kot so jih našli lani septembra.

Ker je bil letos pridelek prašičje krme v naši državi obilen in ker je tudi uvoženih krmil dovolj na zalogi, bo pričela ponudba klavnih prašičev v prihodnjih tednih naraščati. Inštitut za proučevanje gospodarstva meni, da bo do marca prihodnjega leta ponudba tako narasla, da bo brez nadaljnega v stanju kriti povpraševanje na trgu in da uvoz klavnih prašičev ne bo več potreben. V času od decembra do februarja računa z mesečno ponudbo 520.000, v času od marca do avgusta pa s ponudbo 605.000 klavnih prašičev. Tako je računati, da bo v primerjavi z letošnjo ponudbo prihodnjeletna ponudba narasla za 2 do 15 %.

Ta primerjava števila prašičev torej znova kaže, da avstrijsko kmetijstvo še vedno bolega na stari bolezní prekomernega pripuščanja plemenskih svinj v času, ko so zene klavnih prašičev v naraščanju. To je velika napaka kmetijstva, ki ne moti le ustaljenosti ponudbe in povpraševanja na trgu, marveč tudi kmetijstvu samemu najbolj škoduje.

„Jaz, Herr Rittmeister?"

„Kdo pa drug, Dummkopf! Mar je še kdo drug tule v sobi?"

Hkrati je privzdignil roke in pokazal, kako ima pove-zane od prstov do rame. In rekel sem:

„Jawohl, Herr Rittmeister!"

Vtaknil sem mu cigareto med ustnice in prižgal. Hlastno je potegnil dva, tri dime zapored in osorno rekel:

„Raus!"

Previdno sem mu vzel cigareto iz ust in čakal. Rittmeister se je smehljaj in bolščal nekam v prazno. Kolikor sem mogel presoditi skozi vse tiste pogoje, ki so ga obdajali, je bil pravzaprav kar lep možak. V njegovem nasme-hu in v njegovih očeh je tičala nekakšna nesramnost, ki me je spominjala na strica Franza.

„Rein!" je znova zapovedal rittmeister.

In spet sem mu cigareto vtaknil med ustnice. Potegnil je.

„Raus!"

Vzel sem mu cigareto iz ust. Nekaj časa me je molče meril od nog do glave, potem pa vprašal:

„Kako ti je ime?"

„Rudolf, Herr Rittmeister."

Lepo, Rudolf," je tedaj rekel z živahnim glasom. „Vidim, da vendarle nisi tak tepec kot Paul. Kadar mi tisto prase prižge cigareto, jo na pol opali. Za nameček pa ga tudi nikoli ni, kadar ga polrebujem."

Pomignil mi je, naj mu cigareto spet vtaknem med ustnice. Potegnil je in rekel:

„Raus!"

Potem me je pogledal.

„Kje neki so te staknili, uscane?"

(Se nadaljuje)

ERSKINE CALDWELL:

Pismo

Ponavadi skoraj vsakdo brez izjeme rad dobiva pisma, razna obvestila in podobne reči, toda prav gotovo ni bil nihče v vsem mestu Stallwater bolj vesel pošte kot Ray Buffin. Vendar pa je bilo dejstvo, da je Ray dobival v svojem predalu na pošti manj pismen kot kdorkoli, celo manj kot nekaj bednih farmarjev, ki so živeli v bližnji okolici.

»Bes ga plentaj!« je ponavadi rekel Ray z žalostnim izrazom na svojem suhem, dolgem obrazu, ko je še zadnjikrat pogledal svoj prazni poštni predal in odšel. V takih trenutkih je vse njegovo veliko koščeno telo bilo sključeno ohlapno od razočaranja. »Danes že spet ni nič pošte, toda prav globoko v sebi imam dober, zanesljiv občutek, da bom v kratkem nekaj dočkal.«

Z Rayem Buffinom je bilo tako skoraj vse njegovo življenje. Ni imel živih sorodnikov, da bi mu pisali, ker pa je imel železno navado, da je plačeval v gotovini vse, karkoli je kupil v trgovinah, ni dobil pismenih opominov od trgovcev ne grozilnih terjatev, naj plača zapadli obrok. Vendar pa je dobil redno vsak mesec račun za elektriko in plin, kdaj pa kdaj kako pismo kandidata, ki se je potegoval za to ali ono politično funkcijo, vsako leto septembra meseca pa je dobil položnico za letno plačilo taks.

Razen tega, morda dvakrat ali trikrat na mesec, je poštar Sid Stoney dobil šop takega ali drugega reklamnega materiala, ki ga je moral razdeliti in je bil namenjen vsem prebivalcem ali pa gospodarjem, in Ray je dobil enega od pisanih ovojčev v svojem poštnem predalu — kot vsi drugi meščani. Ker pa ni imel nič sorodnikov, s katerimi bi si lahko dopisoval, in ker ni poznal žive duše izven Stillwatra, seveda ni bilo nobenega vzroka, da bi Ray sam komu pisal. Edino izjemo je naredil nekoč pred dolgimi leti — takrat je bil star kakih trideset let — ko je napisal pismo mlademu dekleu v mestu in ji razkril, kako zelo jo občuduje in ji priznal, da se mu zdi izredno privlačna. Pismo je končal z vprašanjem, ali ga je pripravljen vzeti za moža, toda odgovora ni dobil.

Kot veliko drugih mestec ob Mehikanskem zalivu in drugod tudi Stillwater, ki je imel ob potoku žago in kakih petsto petdeset prebivalcev, ni ležal ob glavni železniški progi ali pomembni avtomobilski cesti, tako da so pošto sprejemali in raznašali samo enkrat na dan.

Vsako popoldne razen v nedeljo se je pred pošto na mestnem trgu ustavil avtobus iz New Orleansa, vozniški je odprl vrata in vrgel na cesto dve ali tri poštne vreče s pismi, časopisi in paketi. Kadar avtobus ni imel zamude, je ponavadi prihajal okrog štirih, nekaj minut zatem pa je Sid Stoney zaprl okence za pošiljke in prodajo znamk, začel razporejati pisma in jih zlagati v majhne poštnice predale s steklenimi okenci v vraticih.

Nekako ob tem času je Ray Buffin vedno zaprl svojo delavnico, kjer si je služil kruh s popraviljem radijskih sprejemnikov in budiljak in deških zračnih pušk, in pohitel čez trg v senci dreves na pošto. Spravil se je kolikor mogoče blizu svojega poštnega predala, ki je imel številko 42, in medtem ko je Sid Stoney imel opraviti z razporejanjem in razdeljevanjem dnevne pošte, je v napetem pričakovanju gledal v okence, ali se bo pokazalo kako pismo. Veliko ljudi se je pritoževalo, da Sid, ki je bil republikanec, porabi preveč časa za razdelitev tako malo pošte, in so trdili, da bi kak demokrat gotovo vse opravil v petnajstih minutah, ne pa da za to porabi pol ure ali celo več. Kadar je kdo kaj takega omenil Sidu, je ta vedno razložil, da ima vsak dan za razdeliti samo eno pošiljko in da zato čuti dolžnost kot javni uslužbenec, da je tako vesten, kot sploh

more biti človek, ne glede na to, koliko časa za to porabi.

V nabitem prostoru je bilo ponavadi zelo glasno, ker so se ljudje med čakanjem pošte šalili in pogovarjali, toda Ray Buffin je komaj kdaj zinil kako besedo, medtem ko je stal poln upanja in gledal, kdaj bo zašumela kakšna kuverta v predalu števila 42, dokler ni bil razdeljen zadnji kos pošte. Ko je Sid Stoney spet glasno odprl okence za pošiljke in prodajo znamk, kar je bil znak, da je razdelil vso pošto, je Ray še zadnjikrat pogledal svoj poštni predal, potem pa počasi odšel čez trg z izrazom razočaranja, ki ga ni mogel skriti.

»Bes ga plentaj!« je kar naprej gojrdnjel vase. »Že spet nič pošte.«

Ko je prišel do svoje delavnice, je spet odklenil vrata in vstopil. Potem je sedel sključen pri svoji delovni mizi in se pozno v noč ubadal s kakim radijskim sprejemnikom ali budilko ali zračno puško.

Mlajša fantazija v mestecu Guy Hodge in Ralph Barnhill, ki sta si kar naprej izmišljala potegavščine, s katerimi sta vlekla ljudi za nos, sta nekega popoldneva gledala Raya Buffina, kako poln pričakovanja upa, da bo dobil kako pismo, in sta se odločila, da mu bosta poslala pismo, ki ga bosta podpisala z izmišljenim imenom. Njune potegavščine so bile zmeraj dobrotne, nikoli nista hotela nikomur prizadejati škode ali trpljenja. Najrajši sta si privoščila kakega dečka, mu dala četrto dolarja in ga poslala po vseh trgovinah v mestecu iskat kolešček jo-jo ali pa sta alarmirala prostovoljno gasilsko četo, da je pridvela pred hišo mladega para na medenih tednih kar prvo noč po poroki.

Rayu sta jo hotela zagoditi tako, da bi vsem, ki bi bili tedaj na pošti, povedala, naj opazujejo Raya, kdaj bo dobil pismo v svoj predal, potem pa ga bi naj kdo glasno vprašal, ali je dobil ljubezensko pismo. Nato naj bi mu kdo iztrgal pismo iz roke in ga glasno prebral, da bi ga lahko vsi slišali.

Guy in Ralph sta kupila v papirnici rožnato mapo pisemskega pa-

pirja, potem pa sta stopila okrog vogala v telefonski oddelek, kjer je bila dežurna telefonistka Gracie Brooks.

Gracie je bila okroglo, vsetlolaso, ostarelo dekle, delala je kot telefonistka že ves čas, odkar je maturirala. Vsa ta leta je ostala brez moža in ker je živela samotno življenje — vso noč je dežurala v centrali, čez dan pa je spala — se je zavedala, da ima zdaj le zelo malo priložnosti spoznati moškega, ki bi se hotel z njo poročiti.

Guy Hodge in Ralph Barnhill sta ji razložila, kaj imata za bregom, in sta jo prosila, naj jima napiše pismo Rayu, češ da želita, naj bo v njem ženska pisava. Gracie je sprva odločno zavrnila njun predlog in je odločno rekla, da noče imeti nobenega opravka s tem naklepom.

»To je kruto,« jima je rekla in odločno zmajala z glavo. »Nikoli ne bi mogla storiti kaj tako krutega. Sploh pa si želim, da vama tudi nobena druga ne bi hotela napisati takega pisma, vsaj — vsaj za Raya Buffina ne.«

»Toda saj je samo za šalo, Gracie,« ji je skušal razložiti Ralph, »saj nihče ne misli s tem nič resnega. Kdaj pa kdaj imajo vsi radi kako nedolžno potegavščino. Samo pomisli, kakšen prizor bo to, ko bo Ray dobil na rožnatem papirju ljubezensko pismo od skrivnostnega dekleta po imenu Myrtle ali Jenny ali Florence, kjer bo pisalo, da ga že dolgo skrivoma občuduje in da ne more niti za en sam dan več skrivati tega čustva do njega. In žalostni izraz mu bo splahnel z obraza tako hitro in tako popolnoma, da ga ne bo nihče v mestu več mogel spoznati.«

»Ne! To je preveč kruto!« je glasno ugovarjala in si brisala solzo najprej iz enega očesa, potem pa še iz drugega. »Za nič na svetu ne bi hotela zagrešiti take krutosti.«

»Daj no, Gracie,« jo je prosil Ralph. »Bodi no pridna deklica in nama napiši pismo. Ne Rayu ne nikomur drugemu ne bova povedala, da si ga napisala ti. Nikdar ne bo zvedel. Za to ni treba biti v skrbeh.«

Gracie se je nenadoma obrnila

vstran in skrila obraz, ker se je skušala premagati, da ji ne bi solze napolnile oči, vendar jih ni mogla zadržati in so ji lile po licih. Zdela se ji je cela večnost od tistega dne, ko je dobila pismo od Raya Buffina, v katerem ji je pisal, da jo občuduje bolj kot katerokoli dekle na svetu in da se želi poročiti z njo. Tedaj je ravno maturirala in je nastopila službo v telefonski centrali, ker pa je bila še dekle brezskrbna in sploh ni mislila na tako zgodnjo poroko, se za pismo ni zmenila. Vsa ta leta sta se kdaj pa kdaj slučajno srečavala, toda le redko sta izmenjala več kot prijazen pozdrav, vsakokrat pa je opazila, da je Ray videti še bolj žalosten in osamljen. Zadnja leta jo je večasih spreletela želja, da bi stekla k Rayu, se mu vrgla okrog vratu in ga prosila, naj ji oprost, ker mu ni odgovorila na pismo. Ko bi bila odgovorila na njegovo pismo, bi bila verjetno že poročena vsa ta leta in nobeden od njiju ne bi bil zdaj tako osamljen...

»Prosim, Gracie,« jo je rotal Guy Hodge. »Daj no, bodi tako prijazna in nama napiši to pismo. Če nočeš, bova pač morala poiskati kakšno drugo, da nama ga napiše.«

»Ne!« je hitro rekla in si obrisala solze iz oči in z lic. »Tega ne smeta storiti! Jaz mu hočem pisati! Nočem, da bi to storila katera druga!«

»Tako se govori, Gracie,« je rekel Ralph in jo potropljal po ramenu. »Vedel sem, da imaš rada dobro potegavščino kot vsi drugi. No, poglejmo, kaj vse bi bilo treba napisati. Mislim, da bi mu morali zaupati, da ga že dolgo občuduješ in da bi se rada z njim bolje seznanila. Potem bi lahko rekla, da bi ga, če nima nič proti, rada videla čim prej in govorila z njim o zasebni zadevi, ki bi bila za oba pomembna. Naj pomisli, da si dejansko želiš poročiti z njim. Potem lahko podpišeš s katerikoli imenom hočeš.«

»Mislim, da vem, kaj je treba napisati,« jima je rekla in hitro prikimala. »Pustita mi tukaj pisemsko mapo, nocoj bom napisala pismo in ga oddala zgodaj zjutraj.«

Ko sta odšla iz njenega oddelka, je Gracie dolgo jokala. Pozno ponoči je napisala pismo Rayu Buffinu, ko pa je zjutraj odšla iz službe, ga je vrgla v nabiralnik na pošti.

Tistega popoldneva ob štirih sta Guy Hodge in Ralph Barnhill čakala na pošti, da je prišel tudi Ray in stopil pred svoj predal. Zbranih je bilo še več ljudi kot ponavadi in ker so že vsi vedeli, kaj lahko pričakujejo, so si pomenljivo pomežikovali in se spogledovali, vendar so govorili bolj malo.

Sid Stoney še niti ni začel razdeljevati pošte, ki je prišla z avtobusom iz New Orleansa, ko je Ray že zagledal pismo v svojem predalu. Oči so se mu neverjetno zasvetile, dolgo je strmel vanj skozi okence. Potem je s tresočo se roko odprl vrata in vzel iz predala rožnato kuvert. Kar naprej je prekladal pismo v rokah in odšel v kot sobe, da bi ga prebral.

Ko je odprl kuvert, so se mu roke tresle bolj kot kdajkoli prej. Ko je začel brati, mu je s suhega obraza izginila otožnost in začel se je smehljati. Najprej je pismo bežno preletel do konca, potem pa ga je začel brati še enkrat, ustnice so mu počasi in skrbno oblikovale glasove besed. Ko je končal, so se mu oči rosno svetile in hitro si je potegnil z dlanjo čez obraz. Potem je naglo zbasal pismo v žep in odhitel s pošte, preden mu je mogel kdo kaj reči ali ga ustaviti.

Kakor hitro sta Guy in Ralph spoznala, kaj se je zgodilo, sta pohitela za njim in ga klicala naj se vrne na pošto. Ray pa je odhitel okrog vogala in izginil v telefonski oddelek. Gracie Brooks ponavadi ni prihajala v službo prej kot ob šestih, toda tokrat je bila tam že ob štirih. Ko sta Guy in Ralph pritekla za njim, je Gracie sedela na svojem mestu, Ray Buffin pa je stal kolikor mogoče blizu nje z najbolj sijočim in najsrečnejšim smehljajem, kar so jih kdaj videli na njegovem obrazu.

Bilo je očitno, da nista med sabo izmenjala niti besede, prav tako se je jasno videlo, da sta preveč razburjena in sploh ne vidita, da sta v oddelku Guy in Ralph in ju opazujeta. Rdeče in zelene lučke na komandni mizi so se začele nervozno svetlikati,

Izreki

● Strah je ustvaril bogove, pogum pa vladarje. (Cretillon)

● Povprečnost zmeraj pravično tehta, le da je njena tehnična nefočna. (Feuerbach)

● Svet je gledališče: prideš, vidiš in odideš. (Claudius)

● Žalosten je tak učenec, ki ne prekosil svojega učitelja. (Da Vinci)

● Kdor molči, je bedak, zato so ribe najbolj bedaste od vseh živali. (Lessing)

● Človek poln samega sebe je zmeraj prazen. (Regismansel)

● Naključje ne dela samo tatove, marveč tudi velike ljudi. (Lichtenberg)

● Premagani nimajo prijateljev. (Southey)

● Pri ženskah je vse srce, celo glava. (Richter)

● Ni srečnih starcev, so samo resignirani starci. (Normand)

● Z ženskami so težave, ker hočejo doživljati romane, mi moški smo pa samo za krajše zgodbe. (Burl Lancaster)

● Vsi vplivi so slabi, najslabši pa so dobri vplivi. (Oskar Wilde)

● Slava je strup, ki ga je treba jemati v majhnih dozah. (Balzac)

ko na telefonske pozive ni bilo odgovora ne zveze. Tedaj je Ray stegnil roko in prijel Gracino. Takoj se mu je odzvala, nagnila je glavo k nje-mu, po licih pa so se ji udrle solze.

Guy in Ralph sta se umaknila iz telefonskega oddelka. Niti besedice nista zinila, dokler nista prišla na ulico.

»Kako neki se je mogla ta potegavščina tako sprevreči?« je presenečeno vprašal Ralph, ko sta se vračala proti pošti. »Bil sem prepričan, da se bomo lahko do solz nasmejali Rayu Buffinu. Ne morem razumeti, kaj se je zgodilo. Misliš, da se je Gracie Brooks pomotoma podpisala s pravim imenom?«

»Res se je podpisala s pravim imenom, samo zdi se mi, da ne pomotoma, je trezno rekel Guy. »Vse se mi tako zdi, da sta se ta dva že dolgo želela poročiti, vendar sta bila preveč sramežljiva, da bi kateri kaj ukretil v tej smeri. Stavim, da iz tega ne bi bilo nikdar nič, ko se midva ne bi bila domislila te potegavščine s pismom.«

»Nimam nič proti, če nama kdaj za spremembo spodleti,« je rekel Ralph in zamišljeno zmajal z glavo, »toda ko bova spet prihodnjič pripravila kaj takega, morava gledati, da bo vžgalo, kot si bova zamislila. Nočem, da bi začeli ljudje govoriti, da sva preneumna in ne znava pripraviti nobene dobre potegavščine več.«

»Po svoje,« je rekel Guy, »pa sem kar vesel, da se je vse tako obrnilo. Kadar bom poslej videl Raya Buffina, bom lahko pomislil, da sem storil v svojem življenju vsaj eno dobro delo, saj doslej ne bo treba nikomur več vsak dan gledati njegovega žalostnega obraza na pošti. Razen tega pa, ko ne bi bilo naju, ne bi nikoli dobil pisma, ki ga je moral čakati dobesn del svojega življenja.«

Anekdote

Marivaux je ustavil berač. Pogledal ga je in dejal: »Le kako lahko beračite, mlad, močan človek, kakršen ste!«

Na to je berač menil:

»Vi sploh ne veste, kako len sem.«

Marivaux mu je dal novic in dejal:

»Ne za vašo lenobo, pač pa za vašo odkritost.«

OOO

Marivauxova komedija »Ljubezen in resnica« ni imela uspeha. Marivaux je sedel v parterju in njegov sosed, ki ga ni poznal, mu je prišepnil:

»Strašno dolgočas, kaj!«

»Komu pravite to!« je odvrnil Marivaux. »Najbolje vem sam, saj sem avtor.«

OOO

Neki poklicni pamfletist je pisal Voltairu:

»Sestavil sem pamflet, naperjen proti Vam. Tiskan je v štiri sto izvodih. Če pa mi pošljete štiri sto liver, Vam dostavim vseh štiri sto izvodov.«

Voltaire mu je odvrnil:

»Prepošteni ste, monsieur, zato Vaše dobrote ne bi izkoristil. Tistih štiri sto izvodov Vam bo prineslo mnogo več kot pa štiri sto liver.«

OOO

Diderot je obiskal Rousseauja v Montmorencyju in šla sta na sprehod okoli ribnika.

»Poglejte ta ribnik,« je rekel Rousseau, »dvanaestkrat sem se že nameraval vreči vanj, da bi napravil konec svojemu nesrečnemu življenju.«

»In zakaj se niste!« je vprašal Diderot.

»Oh, ko sem roko potisnil vanj,« je dejal Rousseau, »je bila voda premrzla.«

OOO

Rousseau je bil povabljen k pesniku Gressetu. Družba je nestirno čakala, da bo slišala kakšno modrost, toda Rousseau ni odprl ust.

»Kako težko je pripraviti medveda h govorjenju!« je slednjič vzkliknil Gresset.

»Da, da,« je vzkliknil Rousseau, »mnogo težje kot papagaja.«

OOO

Nekoč je Rousseau prišel po nasvet k Diderotu.

»Saj boste storili ravno nasprotno kot drugi ljudje,« je menil Diderot.

»Prav imate,« je odvrnil Rousseau, »in to je tudi najboljši nasvet, ki mi ga lahko daste.«

»Skrb« ÖVP za kmete

Čeprav med bolniško blagajno za kmete ter zdravniki doslej še ni bil sklenjen sporazum, kot ga imajo z zdravniki vse druge bolniške blagajne, se kmečko prebivalstvo v čedalje večji meri poslužuje ugodnosti svojega socialnega zavarovanja. To izhaja tudi iz poročila, ki ga je objavila bolniška blagajna za kmete in v katerem so navedeni njeni izdatki za mesec september.

Na prvem mestu so bili izdatki za oskrbo v bolnišnicah, kjer mora blagajna mesečno oskrbovati pet do šest tisoč bolnikov; v ta namen je meseca septembra izdala 7,84 milijona šilingov. Za zdravila je blagajna plačala 6,56 milijona šilingov, medtem ko je za povračilo zdravniških stroškov izplačala zavarovancem 5,33 milijona šilingov. Drugi izdatki so bili naslednji: za zobozdravstvo 2 milijona, za zdravilne pripomočke 334.000, za izplačila v primeru smrti 657.000, za pošte in prevozne stroške 351.000 ter za bivanje v zdraviliščih 110.000 šilingov.

Skupno so znašali izdatki bolniške blagajne za kmete v mesecu septembru 27,6 milijona šilingov, medtem ko dosežejo povprečni dohodki na mesec le 22 milijonov šilingov. Trenutno krije blagajna primanjkljaj še iz presežkov prejšnjih mesecev, v bodoče pa bo morala manjkajoči denar dati na razpolago država, ki je po zakonu dolžna, da prispeva eno polovico potrebnih sredstev, medtem ko morajo drugo polovico prispevati zavarovanci sami.

Ravno med sedanjo proračunsko razpravo pa so socialistični poslanci opozorili na pomanjkljivo razumevanje vlade za kmečko bolniško blagajno. Prvotno je bilo sklenjeno, da bo država letno prispevala 250 milijonov šilingov, toda v državnem proračunu za leto 1967 je v ta namen predvidenih le 110 milijonov.

Tako dejanja spet dokazujejo, kako ÖVP v resnici »skrbi« za kmete!

Rekordna letina v Jugoslaviji

Jugoslovanski zvezni zavod za statistiko je objavil končne podatke o letošnji letini pšenice, ječmena in ovsu. Ti podatki kažejo, da je bil pri vseh omenjenih vrstah žita letos dosežen rekorden pridelek, ki je daleč

nad najboljšimi pridelki zadnjih let.

Pri pšenici znaša letošnja letina 4,6 milijona ton, kar je za 33 % več kot lani. Čeprav je letos znašala požeta površina komaj 1,83 milijona ha (nasproti običajnim 2 do 2,2 milijona ha), je letošnji pridelek presegel tudi doslej najboljši letini 1959 in 1963, ko so v Jugoslaviji pridelali 4,13 oziroma 4,14 milijona ton pšenice, vendar na znatno večji pozebi površini, ki je v omenjenih dveh letih znašala 2,13 oziroma 2,14 milijona ha.

Letošnji rekordni pridelek je bil dosežen z izrednim povečanjem hektarskega donosa na 25,3 metrskega stola, medtem ko je doslej samo enkrat, namreč v lanskem letu, povprečni hektarski donos presegel 20 metrskega stola, vsa druga leta pa se je gibal znatno pod 20 stotov. Poseben uspeh so zabeležila družbena posestva, ki so na površini 368.000 ha dosegla povprečni pridelek 38,1 stola; zasebni kmetje pa skupaj s kooperacijo 22 stotov. Največji povprečni hektarski donos so družbena posestva izkazala v Vojvodini in Hrvaški, kjer je znašal 41,6 oziroma 41,2 stola.

Prav tako doslej največji pridelek je dosegla Jugoslavija letos pri ječmenu, namreč 714.000 ton, medtem ko sta doslej najboljši letini znašali 682.000 ton leta 1965 in 604 tisoč ton leta 1957.

Madžari o Madžarih

Dva madžarska sociologa sta izvedla anketo v 600 družinah na podeželju, da bi zvedela, kaj mislijo madžarski vaščani o svojem narodu. Ugotovitve sta nato primerjala z odgovori na anketo med delavci in študenti v Budimpešti.

Obe skupini se strinjata, da sta ljubizen do dela in marljivost glavni značilnosti madžarskega ljudstva. Večina anketiranih je izjavila dalje, da so Madžari pošteni, prijazni, miroljubni, patriotični in pristrčni. Druge lastnosti Madžarov: vedri ljudje, ki radi dobro jedo in pijejo ter veselo živijo, se lepo oblačijo in zabavajo ter radi hodijo v družbo in so gostoljubni.

Le nekaj anketirancev je omenilo tudi ljubosumnost, zavist, domišljavost in podobne lastnosti.

RADIO PROGRAM

RADIO CELOVEC

I. PROGRAM

Poročila: 5.45, 6.45, 7.45, 12.30, 16.45, 20.00, 22.00
Dnevni oddaja (razen nedelje): 5.55 Kmečka oddaja — 6.00 Pastro mešano — 7.55 Gospodarske vesti — 9.00 Posrednik — 10.03 Za gospodinjstvo — 11.10 Ljudske višje — 11.45 Oddaja za podeželje — 12.00 Opoldanski zbor — 12.40 Deželna poročila — 13.05 Opoldanski koncert — 14.00 Objave — 14.55 Posebej za vas — 16.00 Glasba zale — 16.55 Kulturna poročila — 17.00 Popoldanski koncert — 18.45 Pastro mešano — 18.55 Lokalni šport — 19.30 Odmev časa — 20.10 Deželna poročila.

Sobota, 12. 11.: 8.05 Domači vrt — 8.45 Domača književnost — 14.15 Pozdrav nate — 15.30 Slap lev iz San Marca, roman — 15.30 Iz vseh dežel zveni — 16.30 Govorimo o znanstvenih knjigah — 18.00 Kulturni razgledi — 19.10 Odmev časa — 20.20 Sin rake, pripovedka — 20.45 Orkestralni koncert.

Nedelja, 13. 11.: 8.05 Kmetijska oddaja — 9.05 Na zdravje, lepi svet — 11.00 Opoldanski koncert iz Salzburga — 12.45 Ogladalo Mestnega gledališča — 13.00 Oporni koncert — 13.45 Po nepoznatih poteh Koroske — 14.30 Pozdrav nate — 16.30 Krížem po svetu, krížem skozi čas — 18.05 Samo veselje z glasbo — 19.00 Nedeljski šport — 20.10 Zastopnik, slušna igra — 21.15 Diplomacija včeraj in danes.

Ponedeljek, 14. 11.: 8.00 Mali jutranji koncert — 8.15 Dva brez milosti, roman — 8.45 Ljudska glasba tujih dežel — 15.15 Komorna glasba — 15.45 Koroski knjižni kotiček — 18.15 Tisk in gospodarstvo — 18.35 Mladinska oddaja — 20.20 Brati in razumeti — 20.35 Staroavstrijske podobe — 21.20 Za mesto in podeželje.

Torek, 15. 11.: 8.00 Zveneči jutranji pozdrav — 13.05 Ruski koncert — 15.15 Knjige za darilo — 15.30 Madžarske pastirske in ljubavne pesmi — 15.45 Koroska pesništvo — 18.00 Koroska avto- in motorevija — 18.15 Iz prve roke — 18.25 Če mene vprašate — 18.35 Aktualna literarna oddaja — 19.00 Športni študio — 20.20 Mož, proti kateremu nastopamo, pripovedka.

Sreda, 16. 11.: 8.00 Zveneči jutranji pozdrav — 15.15 Knjige za darilo — 15.30 Zborovska glasba — 15.45 Predstavljamo vam Eno Mario Gold — 18.00 Aktualna reportaža — 18.15 Pomoč potrebuje vsak — 18.30 Znanstveni pogovori — 19.00 Športni študio — 20.20 Falstaff, lirčna komedija.

Četrtek, 17. 11.: 8.00 Zveneči jutranji pozdrav — 15.15 Ura pesmi — 15.30 Knjige za božično darilo — 15.45 Pesmi in valčki — 18.05 Kmetijska oddaja — 18.20 Naj gospodarski komentar — 18.35 Mladinska oddaja — 19.00

XY ve vse — 20.20 Ofiti Bunkerju za 50. rojstni dan — 21.10 Praprevamo in pripovedujemo o deželi Drave.

Petek, 18. 11.: 8.00 Zveneči jutranji pozdrav — 15.15 Komorna glasba — 15.45 Celrt ure domače obrti — 16.00 Reportaže o Celovcu in Koroski — 18.00 Koroski visokotolski tedni — 18.35 Kaj pravi industrija — 19.00 Čudovita flora — 20.20 Donava-Seina — 20.50 Aktualni prispevek — 21.00 Glasbene šarade.

II. PROGRAM

Poročila: 6.00, 7.00, 8.00, 10.55, 13.00, 15.00, 17.00, 19.00, 22.00, 23.00.

Dnevne oddaje (razen nedelje): 5.30 Dobro jutro — 6.15 Z glasbo v dan — 6.40 Jutranja opazovanja — 6.50 Pastro mešano — 7.20 Jutranja gimnastika — 11.00 Veseli ob enajstih — 11.45 Za avtomobiliste — 14.50 Objave iz Avstrije — 16.30 Koncertna ura — 17.10 Kulturna vasil — 17.15 Reporterji med poljo — 18.00 Glasbena oddaja s plošč — 19.20 Kaj slišimo danes zvečer — 21.55 Športni komentar — 22.10 Pregled po svetu.

Sobota, 12. 11.: 8.20 Glasba na tekočem traku — 9.20 Gospodarsko za vsakogar — 9.30 Bodite čisto tiho — 9.45 Popravi, kar so drugi zagrešili — 13.20 Odmev iz Avstrije — 14.00 Pihalna glasba — 14.40 Tehnični razgledi — 15.30 Sport in glasba — 17.35 Za delovno ženo — 19.10 Dober odhiti v snegu — 19.30 Velika žansa — 20.15 Avstrijska hitparada — 21.30 In svet gladuje.

Nedelja, 13. 11.: 8.15 Kaj je novega — 10.00 Tedensko ogledalo domačega tiska — 11.00 Koncert dunajskih filharmonikov — 13.10 Za avtomobiliste — 14.30 Dva brez milosti, roman — 5.00 Ljudstvo in domovina — 18.00 Mednarodna radijska univerza — 19.10 Teden dni svetovnih dogajanj — 19.30 Melodija za nedeljski večer — 20.00 Nedeljski koncert iz Münchena.

Ponedeljek, 14. 11.: 8.10 Glasba na tekočem traku — 9.35 Stvaritve velikih mojstrov — 13.20 Obisk predsednika Sovjetske zveze Podgomega v Avstriji — 13.50 Za prija-

Razen manjšega števila jabolčnih, hruševih in češnjavih dreves po normalni ceni oddaja po znižanih cenah orehe, češplje, slive, maravdeljne, ribeze, kosmulje in vinske trte

drevesnica **POLZER** pri Št. Vidu v Podjuni

telja opere — 14.20 Sodobni avstrijski komponisti — 15.35 Zaljubljene gosli — 16.00 Otrška ura — 17.25 Brali smo za vas — 17.40 Ženska oddaja — 19.30 Trstian in Izolda, opera.

Torek, 15. 11.: 8.20 Prosimo, prav prijazno — 9.35 Stvaritve velikih mojstrov — 13.30 Pomembni orkestri — 14.35 Oboževani Herkules — 16.00 Spoznaj se sam — 17.25 Znanje za vse — 17.40 Avstrijska obrtna šola v Teheranu — 19.30 Poleti z nami — 20.30 Dirigira Robert Stolz — 21.30 O tem lahko govorimo.

Sreda, 16. 11.: 8.10 Glasba na tekočem traku — 9.35 Stvaritve velikih mojstrov — 13.20 Teden pri Združenih narodih — 13.40 Za prijatelja opere — 14.10 Sodobni avstrijski komponisti — 14.35 Pot v mraku — 15.45 Otrška ura — 16.45 Staroitalijansko pesje — 17.25 Iz raziskovalnega dela naših visokih šol — 17.40 Domači zdravnik — 19.30 Halo, taenagerji — 20.30 Vseh dežel.

Četrtek, 17. 11.: 8.10 Prosimo, prav prijazno — 9.35 Stvaritve velikih mojstrov — 13.20 Letalstvo za vse — 13.35 Šoštarovičeva pella simonija — 14.20 Pomembni orkestri — 15.45 Telovadba za otroke — 17.25 Raziskovalci v gosteh — 17.40 Ženska oddaja — 19.30 Kako prazna bi bila življenja brez spominov — 20.00 Vindobana, lepo mesto — 21.00 Narava v nevarnosti.

Petek, 18. 11.: 8.10 Glasba na tekočem traku — 9.35 Stvaritve velikih mojstrov — 13.30 Za prijatelja opere — 14.10 Sodobni avstrijski komponisti — 15.35 Glasba Nica Dastala — 16.00 Otrška ura — 17.25 Znanje za vse — 19.30 Cyprienne, veseloigra — 20.35 Pariške impresije — 20.45 Johannesu Lindnerju za 70. rojstni dan.

Slovenske oddaje

Sobota, 12. 11.: 9.00 Od pesmi do pesmi, od srca do srca — 18.25 Zborovski koncert.

Nedelja, 13. 11.: 6.15 Duhovni nagovor — 5 pesmijo in glasbo pozdravljamo in vaščimo.

Ponedeljek, 14. 11.: 14.15 Poročila, objave, pregled sporeda — Vokalni kvintet »Gorenjci« in ženski vokalni kvartet — Beremo za vas — 18.00 Za našo vas.

Torek, 15. 11.: 14.15 Poročila, objave — Športni mozaik — Celoslovaški godbeni ansambli.

Sreda, 16. 11.: 14.15 Poročila, objave — Kar želite, zaigramo.

Četrtek, 17. 11.: 14.15 Poročila, objave — Nekaj minut v dvočetrinskem taktu — Koroski kulturni pregled — Kaj pravilo k temu.

Petek, 18. 11.: 14.15 Poročila, objave — Od pelka do pelka — Cerkev in svet — Beremo za vas.

RADIO LJUBLJANA

oddaja na srednjem valu 327,1 — 257 — 202,4 — 202 m. UKV frekvence 88,5 — 92,9 — 94,1 — 90,5 — 97,9 MHz

Poročila: 5.00, 6.00, 7.00, 8.00, 10.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 17.00, 18.00, 19.30, 22.00, 23.00.

Dnevne oddaje (razen v nedeljah): 4.30 Dobro jutro — 11.00 Turistični napotki — 12.30 Kmetijska oddaja — 13.15 Obvestila in zabavna glasba — 13.30 Priporočajo vam — 16.00 Vsak dan za vas — 17.05 Popoldanski koncert — 19.05 Glasbene razglednice — 22.10 Plesna glasba.

Sobota, 12. 11.: 8.05 Glasbena matineja — 9.25 Celrt ure z ansambli Jožeta Privška — 10.15 Iz oper Danila Švara — 10.45 Novost na knjižni polici — 12.05 Igrajo veliki zabavni orkestri — 12.40 Dvoje del Antona Lajevica — 14.05 Koncert po željah poslušalcev — 15.30 Skladbe nemških romantikov — 18.15 Sonata od baroka da naših časov — 18.50 S knjižnega trga — 20.00 V svetlu operne glasbe — 20.30 Spoznavajmo svet in domovino — 21.30 Ob isti uri se dobimo — 22.10 Oddaja za naše izseljence.

Nedelja, 13. 11.: 7.30 Za kmetijske proizvajalce — 8.05 Bela lilija, otroška igra — 9.05 Voščila — 10.00 Se pomnite, tovariši — 12.05 Voščila — 13.30 Nedeljska reportaža — 14.00 Nedeljsko športno popoldne — 15.30 Humoreska tedna — 17.05 Veliki zabavni orkestri v tričetrinskem taktu — 17.30 Jeger Buličov in drugi, igra — 20.20 Naša poljujoča glasbena skrinja — 21.00 Skladatelj Milo Cipra 60-letnik.

Ponedeljek, 14. 11.: 8.05 Glasbena matineja — 8.55 Za mlade radovedneže — 9.45 Znal bi rad — 10.35 Najemniška hiša, podlistek — 12.05 Slovenske vokalne melodije — 12.40 Pihalni orkester Rudolf Urbanc — 14.05 Jugoslovanska solistična in ansambelska glasba — 14.35 Voščila — 15.30 Poja primorski zbori — 17.05 Oporni koncert — 18.15 Zvočni razgledi — 18.45 Svet tehnike — 20.00 Pianist Alexander Jenner — 21.40 Godala v ritmu.

Torek, 15. 11.: 8.05 Glasbena matineja — 9.25 Slovenske narodne pesmi — 10.15 Z ansambli moskovskega Velikega gledališča — 12.05 Štirje kovači in ansambel orglic — 12.40 Mendelssohnova sonata za violino in klavir — 14.05 Pet minut za novo pesmico — 15.40 V ta rek nasvidenje — 17.05 Orkester RTV Ljubljana — 18.15 Iz naših relednih postaj — 18.50 Na mednarodnih križpotjih — 20.00 Sodobna srbska zborovska glasba — 20.20 Od premiere do premiere.

Sreda, 16. 11.: 8.05 Glasbena matineja — 8.55 Pisani svet pravljic in zgodb — 9.45 Kako je mali Mirko zapal — 10.45 Človek in zdravje — 11.15 V dolinci prijatelj — 12.05 Zvočne miniaturre — 12.40 Iz opere »Razuzdančeva usoda« — 14.05 Glasba Antonina Dvoraka — 14.35 Voščila — 15.30 Grška narodna glasba — 17.05 Mladina sebi in vam — 18.15 Iz naših iludij — 18.45 Naš razgovor — 20.00 Vespere dalla Beata Vergine, oratorij.

Četrtek, 17. 11.: 8.05 Glasbena matineja — 9.25 Narodne pesmi iz Črne gore — 9.40 Pet minut za novo pesmico — 10.15 Oporni spored — 12.05 Ansambel Villija Petriča in trio Avgusta Slanka — 12.40 Igra pianist Collin Horsley — 14.05 Koncertirajo godala in pihala — 14.45 Lirika za otroke — 15.30 Orkestralna glasba današnjih dni — 17.05 Turistična oddaja — 18.15 Umetniki na opernem odru — 18.45 Jezikovni pogovori — 20.00 Celrtkov večer domačih pesmi in napevov — 21.00 Večer umetniške besede.

Petek, 18. 11.: 8.05 Operna matineja — 8.55 Pionirski tednik — 9.40 Mladinski zbori — 10.35 Čas, podlistek — 12.05 Jugoslovanski pevci zabavnih melodij — 12.40 Igrajo domače pihalne godbe — 14.05 Odskočna deska za mlade glasbenike — 14.35 Voščila — 15.40 Aktualna mladinska oddaja — 17.05 Petkov simfonični koncert — 18.15 Vati priljubljeni orkestri — 18.50 Kulturni globus — 20.00 Akademski pevski zbor »Moravan« — 20.20 Tedenski znanjapoliitični pregled — 20.30 Slovenska zemlja v pesmi in besedi — 21.15 Oddaja o morju in pomorščakih.

RADIO TRST

Sobota, 12. 11.: 12.00 Kulturni odmevi — 15.00 Glasbena oddaja za mladino — 16.00 Volan — 17.30 Lepo pisanje, vzori in zgledi mladega radu — 19.15 Družinski obzorik — 20.35 Teden v Italiji — 21.00 Za smeh in dobro voljo.

PEČI in štedilnike znamke »Tirolia« v najboljši kvaliteti in največji izbiri

Podjunska trgovska družba
bratje Rutar & Co.

Dobro vas — Eberndorf
A 9141 tel. [0-42-36] 281

Nedelja, 13. 11.: 8.30 Kmetijska oddaja — 11.15 Ostrorolec, povest — 13.00 Odmevi tedna v naši deželi — 15.30 Don Carlos, dramska pesnitev — 19.15 Nedeljski vestnik — 19.30 Napevi iz vseh dežel — 20.30 Iz slovenske folklorne — 22.00 Nedelja v športu.

Ponedeljek, 14. 11.: 12.00 Trije ansambli, tri dežele — 13.30 Priljubljene melodije — 18.00 Ne vse, toda o vsem — 19.10 Poglavlja iz zgodovine slovenske književnosti — 21.00 Sodobne črtice in novele.

Torek, 15. 11.: 12.00 Iz slovenske folklorne — 17.20 Italijanska po radiu — 18.55 Za vedro razpoloženje — 20.35 Iskalci biserov, opera.

Sreda, 16. 11.: 12.10 Pomenek s poslušalkami — 18.00 Ne vse, toda o vsem — 19.10 Higiena in zdravje — 19.25 Mešani pevski zbor »France Prešeren« iz Kranja — 20.35 Simfonični koncert.

Četrtek, 17. 11.: 12.00 Za smeh in dobro voljo — 17.20 Italijanska po radiu — 19.00 Pisani balončki — 20.35 Novembrski dan, radijska drama — 22.40 Slovenski solisti.

Petek, 18. 11.: 12.10 Med tržnimi stojnicami — 18.00 Ne vse, toda o vsem — 18.30 Iz slovenskega glasbenega življenja v preteklih stoletjih — 19.10 Slovenski znanstveni delavci s tržske univerze — 20.35 Gospodarsko in delo — 21.00 Koncert operne glasbe.

TELEVIZIJA

Sobota, 12. 11.: 17.03 Knjižni kotiček — 17.35 Nauči se boriti, na da bi ubijal — 18.00 Družina Leinar — 18.40 Kaj vidimo novega — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Hčerka korilarja — 21.50 Teden dni svetovnih dogajanj — 22.20 Signal kaže rdečo, kriminalka.

Nedelja, 13. 11.: 17.03 Pačilnice na oloku vran — 17.30 Svet mladine — 18.00 Vrtovi na dnu morja — 18.35 Za družino — 19.00 Oporni vodič — 19.30 Aktualni šport — 20.20 Trikrat poroka.

Ponedeljek, 14. 11.: 18.35 Tečaj francoščine — 19.00 Znamenite orgle — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Se še spominjate — 21.25 Športni prenos — 22.40 Plesni tečaj.

Torek, 15. 11.: 18.35 Tečaj angleščine — 19.00 Premišljevanje se obrestuje — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Veselite se življenja, komedija — 21.35 Horizonti.

Sreda, 16. 11.: 11.03 Se še spominjate — 12.15 Horizonti — 17.03 Listamo po slikanici — 17.45 Ribič sreče — 18.35 Tečaj francoščine — 19.00 Podoba iz Avstrije — 19.30 Čas v sliki — 20.15 V Damask, televizijska igra.

Četrtek, 17. 11.: 11.03 Kemija v vsakdanjosti — 12.00 Pojem centralne projekcije — 18.35 Tečaj Italijanščine — 19.00 Športni kaleidoskop — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Mačka v vreči, kriminalka — 22.20 Iz prve roke.

Petek, 18. 11.: 11.03 Veselite se življenja — 18.35 Nemščina za domačine — 19.00 Televizijska kuhinja — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Mačke in sile — 21.05 Ollapatrida, komedija — 22.35 Carnaval.

Izdajatelj, založnik in lastnik: Zveza slovenskih organizacij na Koroskem; glavni urednik: Rado Janžetič, odgovorni urednik: Blaž Singer; uredništvo in uprava: 9021 Klagensfurt - Celovec, Gosmetorgasse 10, telefon 56-24. — Tiska Založnica in tiskarska družba z o. j. Drava, Celovec - Borovlje. — Dopolni naj se pošiljajo na naslov: 9021 Klagensfurt - Celovec, Postfach 124.

Ta teden vam priporočamo

PRILJUBLJENE SIMENONOVE KRIMINALNE ROMANE O KOMISARJU MAIGRETU

- MAIGRET IN STARA GOSPA
- MAIGRET SE BOJI
- MAIGRET V NEW YORKU
- ZLOČIN NA HOLANDSKEM
- MAIGRETOVA PRVA PREISKAVA
- MAIGRET POTUJE
- MAIGRET PRI AMERIŠKI PREISKAVI
- MAIGRET JE ZAUPLJIV
- MAIGRET IN ČLOVEK S KLOPI
- MAIGRET IN UMORJENA MLADENKA
- MAIGRET NA POČITNICAH
- PRIJATELJICA GOSPE MAIGRET
- MAIGRET IN PREKLA
- MAIGRET SE JEZI
- MAIGRET IN UPORNE PRIČE
- MAIGRET IN PLESALKA Z MONT-MARTRA
- MOJ PRIJATELJ MAIGRET
- MAIGRET, LOGNON IN GANGSTERJI
- MAIGRETOV REVOLVER
- MAIGRET V HOTELU

Vsak zvezek 64 strani, broširan,
samo 5 šilingov

KNJIGARNA NAŠA »KNJIGA«
CELOVEC, WULFENGASSE